

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ 4^{ης} ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ 29^{ης} ΙΟΥΝΙΟΥ 2021

ΜΕΛΗ : Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου και Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκεύη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφianού, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Κωνσταντίνος Κρέπης, Νεκταρία Δουλιανάκη, Βασιλική Πέππα και Γρηγόριος Βαλληνδράς, Σύμβουλοι. Η Αντιπρόεδρος Άννα Λιγωμένου και οι Σύμβουλοι Ελένη Λυκεσά, Σταμάτιος Πουλής, Ασημίνα Σακελλαρίου και Αργυρώ Μαυρομμάτη απουσίασαν δικαιολογημένα.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ : Ελένη Αυγουστόγλου, Επίτροπος στην Υπηρεσία Επιτρόπου "Γραμματεία" του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΤΟ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΟ ΓΙΑ ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Σχέδιο Νόμου
του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με τίτλο

**«ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΙΔΡΥΣΗ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»**

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι η εισαγωγή και εφαρμογή κεφαλαιοποιητικού

συστήματος προκαθορισμένων εισφορών στην επικουρική ασφάλιση, προκειμένου να συμβάλει στη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης για τους συνταξιούχους, καθώς και στη βιωσιμότητα ενός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, το οποίο συντελεί στην ανάπτυξη της οικονομίας.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι η οργάνωση της δημόσιας υποχρεωτικής επικουρικής ασφάλισης με βάση το οικονομικό σύστημα κεφαλαιοποιητικού χαρακτήρα προκαθορισμένων εισφορών για το σύνολο των ασφαλιστέων προσώπων που υπάγονται σε αυτή, καθώς και η ίδρυση Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ) υπό τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ) για τη διαχείριση της λειτουργίας της νέας επικουρικής ασφάλισης.

Άρθρο 3 Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) Κεφαλαιοποιητικό σύστημα προκαθορισμένων εισφορών: το οικονομικό σύστημα λειτουργίας του συνταξιοδοτικού φορέα, με βάση το οποίο οι τρέχουσες καταβαλλόμενες εισφορές σωρεύονται και επενδύονται σχηματίζοντας αποθεματικό, το οποίο αποτελεί τη βάση υπολογισμού των μελλοντικών παροχών προς τους δικαιούχους.
- β) Επένδυση: η τοποθέτηση των εισφορών και των εν γένει πόρων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ) σε κινητές αξίες, λοιπά χρηματοοικονομικά προϊόντα και ακίνητα, με στόχο την επίτευξη αποδόσεων για τη χρηματοδότηση των παροχών στους δικαιούχους, σύμφωνα με τα ειδικότερα χαρακτηριστικά κάθε επενδυτικού προγράμματος.
- γ) Επενδυτικό πρόγραμμα κύκλου ζωής: επενδυτικό πρόγραμμα, το οποίο ακολουθεί τον κανόνα της μείωσης του επιπέδου του επενδυτικού κινδύνου στο χαρτοφυλάκιο κάθε ασφαλισμένου καθώς αυξάνεται η ηλικία του.
- δ) Αποθεματικό σώρευσης: το κεφάλαιο που προκύπτει από το άθροισμα των επιμέρους συσσωρευμένων κεφαλαίων των ατομικών λογαριασμών των ασφαλισμένων.
- ε) Αποθεματικό παροχών: το κεφάλαιο που προκύπτει από τη μεταφορά κατά τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων των επιμέρους συσσωρευμένων κεφαλαίων των ατομικών λογαριασμών τους και χρησιμοποιείται για την κάλυψη των καταβαλλόμενων μηνιαίων παροχών προς τους δικαιούχους/συνταξιούχους του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ).
- στ) Αποθεματικό λειτουργίας: το κεφάλαιο που σχηματίζεται από τις κρατήσεις, στις οποίες υπόκεινται οι εισφορές ασφαλισμένων και εργοδοτών, και χρησιμοποιείται για την κάλυψη, ιδίως, των λειτουργικών δαπανών του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.).

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Κεφάλαιο Α΄
Ίδρυση του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης

Άρθρο 4
Ίδρυση - Επωνυμία - Έδρα - Εποπτεία - Έναρξη λειτουργίας

1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης» (Τ.Ε.Κ.Α.) και για τις διεθνείς σχέσεις «Hellenic Auxiliary Pensions Defined Contributions Fund».
2. Το Ταμείο εδρεύει στην Αθήνα. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) μπορεί να ιδρύονται υποκαταστήματα του Ταμείου οπουδήποτε στην Επικράτεια.
3. Το Ταμείο υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τα θέματα της αρμοδιότητάς τους.
4. Έναρξη λειτουργίας του Ταμείου ορίζεται η 1η.1.2022.

Άρθρο 5
Σκοπός

Σκοπός του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) είναι η χορήγηση επικουρικής σύνταξης για την κάλυψη των κοινωνικοασφαλιστικών κινδύνων του γήρατος, της αναπηρίας και του θανάτου στους ασφαλισμένους και τα δικαιούχα πρόσωπα, με εφαρμογή του κεφαλαιοποιητικού συστήματος προκαθορισμένων εισφορών.

Άρθρο 6
Ασφαλιστέα πρόσωπα – Τροποποίηση του άρθρου 37 ν. 4052/2012

1. Στην ασφάλιση του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) υπάγονται υποχρεωτικά, με την επιφύλαξη των παρ. 2 και 3, όλα τα πρόσωπα που αναλαμβάνουν για πρώτη φορά από 1η.1.2022 και εφεξής ασφαλιστέα εργασία-απασχόληση ή αποκτούν ασφαλιστέα ιδιότητα, για την οποία υφίσταται μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία υποχρέωση υπαγωγής στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.). Για τα πρόσωπα της παρούσας παραγράφου η υπαγωγή στην ασφάλιση του Ταμείου λαμβάνει χώρα αντί της υπαγωγής στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του e-Ε.Φ.Κ.Α.
2. Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται προαιρετικά, μετά από αίτησή τους, οι ήδη ασφαλισμένοι στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του e-Ε.Φ.Κ.Α., οι οποίοι έχουν γεννηθεί από 1η.1.1987 και εξής. Από την υπαγωγή τους στην ασφάλιση του Ταμείου παύουν αυτοδίκαια να υπάγονται στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ.

3. Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται προαιρετικά, μετά από αίτησή τους, και εφόσον δεν έχουν συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος της ηλικίας τους κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στην ασφάλιση του Ταμείου:

- α) οι αυτοαπασχολούμενοι υγειονομικοί,
- β) τα πρόσωπα που ασκούν επάγγελμα υπαγόμενο στην ασφάλιση του πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) και
- γ) τα πρόσωπα που βάσει ειδικής ή γενικής διάταξης νόμου εξαιρούνται της υποχρεωτικής υπαγωγής στην ασφάλιση άλλων φορέων επικουρικής ασφάλισης.

4. Τα πρόσωπα της παρ. 2 μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα υπαγωγής στην ασφάλιση του Ταμείου από 01.01.2023.

5. Τα πρόσωπα της παρ. 3 μπορούν να ασκήσουν το εν λόγω δικαίωμα από 1η.1.2023 οποτεδήποτε μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας που προβλέπεται σε αυτή. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος άρθρου, τα πρόσωπα της προηγούμενου εδαφίου δεν πρέπει να έχουν συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος της ηλικίας τους κατά τον χρόνο έναρξης λειτουργίας του Ταμείου

6. Η προαιρετική υπαγωγή στην ασφάλιση από την έναρξή της διέπεται από τους κανόνες της υποχρεωτικής ασφάλισης.

7. Μετά από το τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ.3 του άρθρου 37 του ν. 4052/2012 (Α' 41), προστίθεται εδάφιο και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Από την 1η.1.2021 στην ασφάλιση του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. υπάγονται προαιρετικά, μετά από αίτησή τους, οι αυτοαπασχολούμενοι υγειονομικοί, τα πρόσωπα που ασκούν επάγγελμα υπαγόμενο στην ασφάλιση του πρώην ΟΓΑ, καθώς και τα πρόσωπα που βάσει ειδικής ή γενικής διάταξης νόμου εξαιρούνται της υποχρεωτικής υπαγωγής στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. Η προαιρετική υπαγωγή στην ασφάλιση από την έναρξή της διέπεται από τους κανόνες της υποχρεωτικής ασφάλισης. Από την 1η.1.2022 τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου υπάγονται προαιρετικά, μετά από αίτησή τους, στην ασφάλιση του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ, εφόσον έχουν συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος της ηλικίας τους κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής.»

Άρθρο 7

Χρόνος Ασφάλισης

Χρόνος ασφάλισης στο Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) είναι:

- α) ο χρόνος για τον οποίο καταβάλλονται ή οφείλονται ασφαλιστικές εισφορές από την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου και εφεξής,
- β) ο χρόνος προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης του άρθρου 63 και
- γ) ο χρόνος αναγνώρισης ασφάλισης του άρθρου 64.

Άρθρο 8

Πόροι

1. Πόροι του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) είναι:

- α) τα έσοδα από τις ασφαλιστικές εισφορές των ασφαλισμένων ή και των εργοδοτών,
 β) οι αποδόσεις από τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου,
 γ) λοιπά έσοδα, πόροι, περιουσιακά στοιχεία που προβλέπονται από τη νομοθεσία και οι πρόσδοδοί τους,
 δ) πόροι προερχόμενοι από την Ευρωπαϊκή Ένωση και
 ε) επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την κάλυψη της δαπάνης που αφορά στις πάσης φύσεως αποδοχές των οργάνων διοίκησης του Ταμείου και του προσωπικού που υπηρετεί σε αυτό με οποιαδήποτε σχέση εργασίας.
2. Για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη από την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου και κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, το Ταμείο λαμβάνει ετησίως επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την κάλυψη των λειτουργικών εν γένει δαπανών του.

Άρθρο 9 Κρατήσεις

1. Οι ασφαλιστικές εισφορές υπόκεινται σε κρατήσεις, οι οποίες σχηματίζουν το αποθεματικό λειτουργίας του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) και χρησιμοποιούνται, ιδίως, για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Ταμείου.
2. Το ύψος των ανωτέρω κρατήσεων, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του ένα τοις εκατό (1%) επί των καταβαλλόμενων εισφορών, καθορίζεται ετησίως με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ύστερα από σχετική εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου.

Κεφάλαιο Β΄ Οργάνωση του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης

Άρθρο 10 Όργανα διοίκησης

Όργανα διοίκησης του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) είναι: α) το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) και β) ο Διευθύνων Σύμβουλος.

Άρθρο 11 Σύνθεση και θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), αποτελούμενο από τον Πρόεδρο και έξι (6) μέλη. Τον Πρόεδρο του Δ.Σ., όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει μέλος του Δ.Σ. που επιλέγεται μεταξύ των υπολοίπων μελών.
2. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. ορίζεται πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί μία φορά για ισόχρονο διάστημα. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, δύο (2)

από τα επτά (7) μέλη κληρώνονται αμέσως μετά από τη λήψη της απόφασης επιλογής τους και διορίζονται για θητεία τριών (3) ετών, δύο (2) μέλη για θητεία τεσσάρων (4) ετών και δύο (2) μέλη για θητεία πέντε (5) ετών. Ο Πρόεδρος διορίζεται για θητεία πέντε (5) ετών. Η ανανέωση της θητείας των μελών του Δ.Σ. χωρεί για πλήρη θητεία πέντε (5) ετών, ανεξάρτητα από το εάν διορίστηκαν για πλήρη ή περιορισμένη θητεία. Εάν μέλος του Δ.Σ. αντικατασταθεί κατά τη διάρκεια της θητείας του και πριν από τη συμπλήρωση τριών (3) ετών από τον διορισμό του, το νέο μέλος διορίζεται για το υπόλοιπο της θητείας του προκατόχου του. Σε διαφορετική περίπτωση, το νέο μέλος ορίζεται για πλήρη θητεία. Εάν λήξει η θητεία των μελών του Δ.Σ., αυτή παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι τον διορισμό νέων μελών και σε κάθε περίπτωση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες.

Άρθρο 12

Διαδικασία επιλογής και ορισμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) είναι πρόσωπα εγνωσμένου κύρους, υψηλής επιστημονικής κατάρτισης και διαθέτουν σημαντική εμπειρία, επαρκή χρόνο και εξειδικευμένες γνώσεις για να ασκούν χρηστή και συνετή διαχείριση σύμφωνα με τους σκοπούς του Ταμείου. Τα μέλη του Δ.Σ. διαθέτουν τουλάχιστον: α) πτυχίο Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής, β) επαγγελματική εμπειρία πέντε (5) ετών σε αντίστοιχες θέσεις στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, συναφή προς τις δραστηριότητες και τους σκοπούς του Ταμείου και γ) άριστη γνώση της ελληνικής και πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.
2. Τα μέλη του Δ.Σ. προεπιλέγονται από ανεξάρτητο Συμβούλιο Επιλογής, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, που εκδίδεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, στην οποία εξειδικεύονται, ιδίως, οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής, η διαδικασία υποβολής των αιτήσεων, τα προσόντα επιλογής καθώς και ο τρόπος απόδειξης αυτών. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος αναρτάται στην ιστοσελίδα του Ταμείου και του εποπτεύοντος Υπουργείου, καθώς και στην ιστοσελίδα opengov.gr.
3. Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, είναι πενταμελές και αποτελείται από: α) έναν Υποδιοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, β) τον Πρόεδρο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, γ) τον Πρόεδρο του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), δ) τον Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (Ο.Δ.ΔΗ.Χ.) και ε) έναν καθηγητή Α.Ε.Ι. της ημεδαπής που ειδικεύεται σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης.
4. Το Συμβούλιο μπορεί να υποστηρίζεται από εξειδικευμένο σύμβουλο προσλήψεων, που επιλέγεται από το Δ.Σ. του Ταμείου με την επιφύλαξη του άρθρου 73, ύστερα από σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Το Συμβούλιο ολοκληρώνει τη διαδικασία επιλογής εντός χρονικού διαστήματος που δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες από την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των υποψηφιοτήτων και προτείνει στον Υπουργό Εργασίας και

Κοινωνικών Υποθέσεων κατάλογο των επικρατέστερων υποψηφίων. Ο κατάλογος επικρατέστερων υποψηφίων αποτελείται κατά ανώτατο όριο από διπλάσιο αριθμό υποψηφίων από τον αριθμό των προς πλήρωση θέσεων του Δ.Σ. και παραμένει σε ισχύ για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους από την κατάρτισή του.

5. Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων επιλέγει και ορίζει με απόφασή του τον Πρόεδρο και τα λοιπά μέλη του Δ.Σ. από τον κατάλογο των επικρατέστερων υποψηφίων. Ειδικά για τον Πρόεδρο του Δ.Σ. ακολουθείται προηγουμένως η διαδικασία του άρθρου 49Α του Κανονισμού της Βουλής, μετά από πρόταση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

6. Μετά από τον ορισμό του πρώτου Δ.Σ. και για την επιλογή οποιουδήποτε νέου μέλους, η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος της παρ. 2 εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ., ανάλογα με τις ανάγκες του Ταμείου.

Άρθρο 13

Κωλύματα διορισμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Για τον διορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) ισχύουν τα κωλύματα διορισμού του άρθρου 69 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

2. Επιπλέον, δεν διορίζονται μέλη του Δ.Σ. πρόσωπα στα οποία συντρέχουν ένα ή περισσότερα από τα κατωτέρω:

α) έχουν καταδικαστεί σε οποιαδήποτε ποινή για αδικήματα του α.ν. 86/1967 (Α' 136), τοκογλυφία, παραχάραξη νομίσματος και άλλων μέσων πληρωμής, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, δωροδοκία, εκβίαση, κλοπή, υπεξαίρεση, απιστία, απάτη, παράβαση καθήκοντος, επανειλημμένα για συκοφαντική δυσφήμιση, για φορολογικά αδικήματα, για αδικήματα της νομοθεσίας νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, για αδικήματα περί εταιρειών, πτώχευσης και αφερεγγυότητας, αγοράς τίτλων ή κινητών αξιών ή μέσων πληρωμής στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα αδικήματα χειραγώγησης της αγοράς και πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, καθώς και για παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, τη λαθρεμπορία και για οποιοδήποτε συναφές με τα προηγούμενα αδίκημα,

β) έχουν παραπεμφθεί με τελεσίδικο βούλευμα για κακούργημα ή πλημμέλημα της περ. α), ανεξάρτητα από το εάν το αδίκημα έχει παραγραφεί,

γ) έχουν στερηθεί τη διαχείριση της περιουσίας τους με τελεσίδικη δικαστική απόφαση,

δ) έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση,

ε) τελούν υπό δικαστική συμπαράσταση,

στ) έχουν απολυθεί από θέση δημόσιας υπηρεσίας ή Ο.Τ.Α. ή άλλου νομικού προσώπου του δημόσιου τομέα, όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης ή λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας για σπουδαίο λόγο, οφειλόμενο σε υπαιτιότητά τους,

ζ) έχουν αποκλειστεί από αρμόδια αρχή από την άσκηση ενός επαγγέλματος ή τους έχει απαγορευθεί η ανάληψη θέσης προϊσταμένου ή στελέχους οποιασδήποτε δημόσιας αρχής, λόγω σοβαρού πειθαρχικού παραπτώματος.

Άρθρο 14

Ασυμβίβαστα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) δεν μπορούν να είναι μέλη Δ.Σ. ή όργανα διοίκησης φορέα επαγγελματικής ή ιδιωτικής ασφάλισης ή επιχειρήσεων που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες ή ασκούν επενδυτικές δραστηριότητες.
2. Τα μέλη του Δ.Σ. δεν επιτρέπεται να συνάπτουν οποιασδήποτε μορφής σύμβαση με το Ταμείο, από την οποία προκύπτει όφελος υπέρ αυτών ή τρίτων. Η ως άνω απαγόρευση ισχύει και για συζύγους ή συμβιούντες, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 4356/2015 (Α' 181), καθώς και για τα προστατευόμενα τέκνα αυτών. Η απαγόρευση ισχύει και για οποιασδήποτε μορφής εταιρεία ή επιχείρηση, στην οποία τα πρόσωπα αυτά συμμετέχουν ως κύριος μέτοχος ή ως ομόρρυθμος, ετερόρρυθμος ή περιορισμένης ευθύνης εταίρος ή διατηρούν την ιδιότητα ανώτατου διοικητικού στελέχους.

Άρθρο 15

Σύγκρουση συμφερόντων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, υποχρεούνται να απέχουν από τη διαχείριση συγκεκριμένων υποθέσεων, εφόσον συντρέχει περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων στο πρόσωπό τους, δηλώνοντας κώλυμα. Σύγκρουση συμφερόντων συνιστά οποιαδήποτε κατάσταση επηρεάζει αντικειμενικά την αμερόληπτη άσκηση των καθηκόντων τους.
2. Η αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων των μελών του Δ.Σ. επηρεάζεται ιδίως όταν προκύπτει:
  - (α) όφελος, οικονομικό ή μη, για τους ίδιους, τους συζύγους ή τους συμβιούντες κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 4356/2015 (Α' 181), τους συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθείαν μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε, έως και δευτέρου βαθμού, καθώς και για πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, με τα οποία έχουν ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιάζουσα σχέση, και
  - (β) βλάβη, οικονομική ή μη, για πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, με τα οποία υπάρχει ιδιαίτερη εχθρότητα.Σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων ισχύουν αναλογικά για όλα τα μέλη του Δ.Σ. οι διαδικαστικές υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 72 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

Άρθρο 16

Υποχρεώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, υποχρεούνται να ενεργούν προς το βέλτιστο συμφέρον των ασφαλισμένων και των δικαιούχων παροχών και να υπηρετούν με συνέπεια τους σκοπούς του, καθώς και να ασκούν τα καθήκοντά τους με ακεραιότητα, αντικειμενικότητα, αμεροληψία, διαφάνεια και κοινωνική υπευθυνότητα. Τα μέλη του Δ.Σ. οφείλουν

να τηρούν τους κανόνες εχεμύθειας και εμπιστευτικότητας για θέματα, για τα οποία έλαβαν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, να υπογράψουν δήλωση εμπιστευτικότητας και να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση του εμπιστευτικού χαρακτήρα των επενδυτικών αποφάσεων.

2. Τα μέλη του Δ.Σ. υποχρεούνται σε δήλωση και έλεγχο της περιουσιακής τους κατάστασης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3213/2003 (Α' 309).

3. Τα μέλη του Δ.Σ. οφείλουν να απέχουν για ένα (1) έτος μετά τη λήξη της θητείας τους από την ανάληψη θέσης μέλους Δ.Σ. ή οργάνου διοίκησης φορέα επαγγελματικής ή ιδιωτικής ασφάλισης ή επιχειρήσεων που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες ή ασκούν επενδυτικές δραστηριότητες.

Άρθρο 17

Κυρώσεις επί των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Σε περίπτωση παραβίασης των άρθρων 13 έως και 16 του παρόντος εφαρμόζεται το άρθρο 75 του ν. 4622/2019 (Α' 131).

Άρθρο 18

Παύση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), περιλαμβανομένου του Προέδρου, παύονται από το αξίωμά τους με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ύστερα από εισήγηση της πλειοψηφίας των μελών του Δ.Σ., για έναν ή περισσότερους από τους εξής λόγους:

- α) σπουδαίο λόγο που αφορά στην εκτέλεση των καθηκόντων τους,
- β) αδυναμία εκτέλεσης των καθηκόντων τους λόγω κωλύματος, νόσου ή ανικανότητας, σωματικής ή πνευματικής, που διαρκεί για περισσότερους από τρεις (3) συνεχόμενους μήνες, ή για μη εκπλήρωση των καθηκόντων τους για τρεις (3) συνεχόμενους μήνες για οποιονδήποτε άλλο λόγο χωρίς την άδεια του Δ.Σ.,
- γ) απουσία χωρίς σοβαρό λόγο κατά την κρίση του Δ.Σ. επί τρεις (3) συνεχείς συνεδριάσεις,
- δ) αμετάκλητη παραπομπή στο ακροατήριο για αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 13,
- ε) στέρηση της προσωπικής τους ελευθερίας, ύστερα από ένταλμα προσωρινής κράτησης ή δικαστική απόφαση, έστω και αν απολύθηκαν με εγγύηση ή περιοριστικούς όρους,
- στ) μη τήρηση των υποχρεώσεων αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων, σύμφωνα με το άρθρο 15,
- ζ) μη τήρηση των υποχρεώσεων εμπιστευτικότητας και εχεμύθειας,
- η) κατάχρηση της θέσης τους προκειμένου να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε τρίτο παράνομο περιουσιακό όφελος,
- θ) αν αποκλειστεί ή παυθεί από αρμόδια αρχή από την άσκηση ενός επαγγέλματος ή του απαγορευθεί η ανάληψη θέσης προϊσταμένου ή στελέχους οποιουδήποτε δημόσιου νομικού προσώπου, λόγω σοβαρού πειθαρχικού παραπτώματος και

ι) αν διοριστεί μέλος της Κυβέρνησης ή των εκτελεστικών οργάνων πολιτικού κόμματος ή αν ανακηρυχθεί υποψήφιος Βουλευτής της Βουλής των Ελλήνων ή του Ευρωκοινοβουλίου.

Άρθρο 19

Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.):

- α) δεν εξετάζονται, δεν διώκονται και δεν υπέχουν ποινική ευθύνη ή αστική ευθύνη έναντι του Τ.Ε.Κ.Α. για αιτιολογημένη γνώμη που διατύπωσαν ή για πράξεις ή παραλείψεις τους στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους ή επ' ευκαιρία αυτής, εκτός εάν ενήργησαν με δόλο ή με βαριά αμέλεια ή με σκοπό να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε τρίτο παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψουν το Δημόσιο ή άλλον κατά τις κείμενες ποινικές διατάξεις, καθώς και εάν παραβίασαν το απόρρητο των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και
- β) δεν υπέχουν αστική ευθύνη έναντι ιδιωτών για πράξεις που σχετίζονται με την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 20

Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) λαμβάνει τις στρατηγικές αποφάσεις και καθορίζει την εν γένει πολιτική δράσης του Ταμείου, είναι υπεύθυνο για την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του και έχει την τελική ευθύνη για τις αποφάσεις του.

2. Το Δ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) μεριμνά για τη σύνταξη γραπτών τεκμηριωμένων πολιτικών, ιδίως σε σχέση με την αναλογιστική λειτουργία, τη διαχείριση κινδύνων και τον εσωτερικό έλεγχο και τις εξωτερικές αναθέσεις. Οι πολιτικές αυτές επανεξετάζονται τουλάχιστον κάθε τρία (3) έτη και προσαρμόζονται αναλόγως σε περίπτωση σημαντικής αλλαγής,
- β) θέτει τους στρατηγικούς συγκριτικούς δείκτες αξιολόγησης και αποφασίζει για τις κατευθυντήριες γραμμές της επενδυτικής πολιτικής του Ταμείου,
- γ) αποφασίζει για τα βασικά χαρακτηριστικά του προκαθορισμένου επενδυτικού προγράμματος του άρθρου 48,
- δ) αποφασίζει για νέα επενδυτικά προγράμματα και καθορίζει τα βασικά χαρακτηριστικά τους,
- ε) αποφασίζει για νέα επενδυτικά προϊόντα,
- στ) αποφασίζει τακτικά, κάθε έτος, και έκτακτα, έπειτα από κάθε σχετική σημαντική μεταβολή, για τους κινδύνους που συναρτώνται με τη λειτουργία του Ταμείου και, ιδίως, αυτούς που σχετίζονται με το κεφαλαιοποιητικό σύστημα, καθώς και τα όριά τους και εγγυάται την εφαρμογή των απαραίτητων διαδικασιών διαχείρισής τους,

- ζ) διενεργεί ίδια αξιολόγηση κινδύνων τουλάχιστον κάθε τρία (3) έτη και έκτακτα, χωρίς καθυστέρηση, μετά από κάθε σημαντική αλλαγή στα χαρακτηριστικά των κινδύνων του Ταμείου ή των επενδυτικών προγραμμάτων που διαχειρίζεται,
- η) διασφαλίζει την επάρκεια των πόρων για την αποτελεσματική λειτουργία του Ταμείου,
- θ) καταρτίζει τον κατάλογο των επικρατέστερων υποψηφίων για τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου και τον προτείνει στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων,
- ι) υποβάλλει στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων πρόταση για την παύση του Διευθύνοντος Συμβούλου,
- ια) αξιολογεί και ελέγχει τον Διευθύνοντα Σύμβουλο,
- ιβ) αποφασίζει σχετικά με τη συχνότητα και το περιεχόμενο υποβολής αναφορών από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο,
- ιγ) συγκροτεί την Επενδυτική Επιτροπή,
- ιδ) παρέχει τις οδηγίες και καθορίζει το πλαίσιο δράσης του Διευθύνοντος Συμβούλου, της Επενδυτικής Επιτροπής, των οργάνων και των εξωτερικών συνεργατών του Ταμείου και παρακολουθεί την υλοποίησή τους, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας άλλων οργάνων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος,
- ιε) εγκρίνει τον προϋπολογισμό εκάστου οικονομικού έτους και τις λοιπές ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ταμείου και αναθέτει τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου σε ορκωτούς ελεγκτές,
- ιστ) υποβάλλει στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων εξαμηνιαία έκθεση απολογισμού και προγραμματισμού των δραστηριοτήτων του Ταμείου και στη Βουλή των Ελλήνων ετήσια έκθεση ανάλυσης των πεπραγμένων του,
- ιζ) εκδίδει κάθε αναγκαίο Κανονισμό για τη λειτουργία του Ταμείου, μεριμνά για την τήρησή τους και αποφασίζει για κάθε ζήτημα σχετικό με την εφαρμογή τους,
- ιη) εισηγείται στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων την αναπροσαρμογή των εισφορών και των παροχών με βάση την αναλογιστική μελέτη του Ταμείου και τις τεχνικές προβλέψεις της αναλογιστικής υπηρεσίας του Ταμείου,
- ιθ) συγκροτεί επιτροπές και ομάδες εργασίας μεταξύ των μελών του για τη μελέτη, πρόωση και αντιμετώπιση των θεμάτων που αφορούν στη λειτουργία του Ταμείου, καθορίζει τις ειδικότερες αρμοδιότητες των επιτροπών και ομάδων εργασίας και αποφασίζει επί των εισηγήσεών τους,
- κ) μεριμνά για την εφαρμογή του συνόλου της νομοθεσίας που διέπει το Ταμείο και την εκτέλεση των αποφάσεών του και
- κα) χειρίζεται κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα που σχετίζεται με την παρ. 1.
3. Το Δ.Σ. μπορεί να αναθέτει βασικές λειτουργίες διακυβέρνησης του Ταμείου της παρ. 1 του άρθρου 31 ή την υποστήριξή τους σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα εκτός του Ταμείου, μετά από εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου. Η ανάθεση οποιασδήποτε λειτουργίας σε τρίτα πρόσωπα δεν απαλλάσσει το Δ.Σ από την ευθύνη που προβλέπεται στην παρ. 1.
4. Το Δ.Σ. μεριμνά ώστε να διαθέτει συνεχώς, ως συλλογικό όργανο, τις απαραίτητες γνώσεις και πληροφορίες, προκειμένου να ασκεί με αποτελεσματικό τρόπο τις αρμοδιότητές του και να διασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία του Ταμείου.

Άρθρο 21
Λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) συνεδριάζει τακτικά μία (1) φορά τον μήνα, με φυσική παρουσία των μελών του ή μέσω τηλεδιάσκεψης, μετά από έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Το Δ.Σ. μπορεί να ορίσει συγκεκριμένες ημέρες για τις τακτικές συνεδριάσεις του, καθώς και να ορίσει έκτακτες συνεδριάσεις, όταν παρίσταται ανάγκη, κατόπιν πρόσκλησης του Προέδρου ή κατόπιν έγγραφου αιτήματος τεσσάρων (4) τουλάχιστον μελών του προς τον Πρόεδρο. Στο αίτημα για έκτακτη συνεδρίαση πρέπει να αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν.
2. Η πρόσκληση γνωστοποιείται στα μέλη του Δ.Σ., τουλάχιστον προ δύο (2) ημερολογιακών ημερών από την ημέρα της συνεδρίασης, και μπορεί να γίνεται τηλεφωνικά ή και να αποστέλλεται με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) με βεβαίωση λήψης του μηνύματος από τον παραλήπτη ή και με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο, εφόσον αποδεικνύεται η επικοινωνία ή αποστολή και βεβαιώνεται η ημέρα και χρονολογία αυτής και η υπογραφή του προσώπου που έκανε την πρόσκληση. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται σύντμηση της προθεσμίας, σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης, η οποία βεβαιώνεται από τον Πρόεδρο. Στην πρόσκληση της συνεδρίασης αναγράφονται ο τόπος, η ημερομηνία και η ώρα της συνεδρίασης, καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Κατά τη συνεδρίαση συζητούνται μόνο τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να συζητηθούν και θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη, εφόσον παρίστανται όλα τα μέλη του Δ.Σ. και συμφωνούν για τη συζήτησή τους.
3. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. παρευρίσκεται χωρίς δικαίωμα ψήφου ο Διευθύνων Σύμβουλος και κατόπιν πρόσκλησης από το Δ.Σ. οποιοδήποτε πρόσωπο εντός ή εκτός του Ταμείου, το οποίο διαθέτει εξειδικευμένες γνώσεις αναφορικά με θέμα που εισάγεται προς συζήτηση.
4. Κατά τα λοιπά, για τη λειτουργία του Δ.Σ. εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), καθώς και τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Ταμείου.

Άρθρο 22
Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία του Δ.Σ. και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) αποφασίζει για τον επιμερισμό του έργου του Δ.Σ. στα μέλη του ή και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ταμείου,
- β) εκπροσωπεί δικαστικά και εξώδικα το Ταμείο,
- γ) υποβάλλει προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), σύμφωνα με τις οικείες περί Ν.Σ.Κ. διατάξεις, ερωτήματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του Δ.Σ. για έκδοση γνωμοδοτήσεων, τις οποίες και εγκρίνει,

δ) καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων του Δ.Σ., λαμβάνοντας υπόψη τυχόν θέματα που προτείνουν τα μέλη του, καθορίζει την ημέρα, την ώρα και τον τόπο των συνεδριάσεων, καλεί τα μέλη και διευθύνει τις συνεδριάσεις του, διασφαλίζοντας ότι υπάρχει επαρκής και έγκαιρη ενημέρωση όλων για τη λήψη των σχετικών αποφάσεων.

Άρθρο 23 Διευθύνων Σύμβουλος

1. Στο Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) συνιστάται θέση Διευθύνοντος Συμβούλου, ο οποίος είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Ο Διευθύνων Σύμβουλος τελεί σε αναστολή οποιουδήποτε άμισθου ή έμμισθου δημοσίου ή δικηγορικού λειτουργήματος και δεν μπορεί να ασκεί οποιαδήποτε επαγγελματική ή επιχειρηματική δραστηριότητα που σχετίζεται με τη δραστηριότητα του Ταμείου.
2. Για τον Διευθύνοντα Σύμβουλο εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 13 έως και 19.

Άρθρο 24 Διαδικασία επιλογής και ορισμός του Διευθύνοντος Συμβούλου

1. Ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) είναι πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, υψηλής επιστημονικής κατάρτισης και ήθους και πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον:
  - α) πτυχίο Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής,
  - β) επαγγελματική εμπειρία δέκα (10) ετών σε αντίστοιχες θέσεις στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, συναφή προς τις δραστηριότητες, τον σκοπό του Ταμείου και τις αρμοδιότητες που ασκεί,
  - γ) άριστη γνώση της ελληνικής γλώσσας και πολύ καλή της αγγλικής γλώσσας και
  - δ) εν ισχύ πιστοποιητικό καταλληλότητας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ή της Τράπεζας της Ελλάδος που αντιστοιχεί τουλάχιστον στην παροχή υπηρεσιών διαχείρισης χαρτοφυλακίων.
2. Για την πλήρωση της θέσης του Διευθύνοντος Συμβούλου το Δ.Σ., κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, εκδίδει με απόφασή του δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στην οποία εξειδικεύονται, ιδίως, οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής, η διαδικασία υποβολής των αιτήσεων, τα προσόντα επιλογής καθώς και ο τρόπος απόδειξης αυτών. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος αναρτάται στην ιστοσελίδα του Ταμείου και του εποπτεύοντος Υπουργείου, καθώς και στην ιστοσελίδα opengov.gr. Το Δ.Σ. μπορεί να υποστηρίζεται από εξειδικευμένο σύμβουλο προσλήψεων που επιλέγεται από αυτό, ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.
3. Το Δ.Σ. καταρτίζει εντός χρονικού διαστήματος που δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες από την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των υποψηφιοτήτων και προτείνει στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κατάλογο των τριών (3) επικρατέστερων υποψηφίων, ένας εκ των οποίων επιλέγεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου.

4. Ο Διευθύνων Σύμβουλος προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου που καταρτίζεται μεταξύ του Ταμείου και του προσλαμβανόμενου και έχει διάρκεια έξι (6) έτη, με δυνατότητα ανανέωσης άπαξ για ισόχρονο διάστημα. Οι αποδοχές και οι εν γένει απολαβές και αποζημιώσεις του Διευθύνοντος Συμβούλου καθορίζονται με τη σύμβαση εργασίας του πρώτου εδαφίου και γι' αυτές εφαρμόζεται αναλόγως η περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

5. Εάν για τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου επιλεγεί πρόσωπο που είναι δημόσιος λειτουργός ή υπάλληλος του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), η τοποθέτηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στην παρ. 4.

6. Κατά τον χρόνο της θητείας του προσώπου της παρ. 5 στο Ταμείο, διατηρείται το καθεστώς κύριας ασφάλισης, επικουρικής ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης και εφάπαξ παροχής, το οποίο απορρέει από την οργανική του θέση. Ο σχετικός χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο καθεστώς αυτό. Διατηρούνται, επίσης, η θέση του στην επετηρίδα και τα δικαιώματα που έχει αποκτήσει λόγω προϋπηρεσίας ή λόγω θέσης ή και βαθμού. Ο χρόνος της θητείας του στο Ταμείο θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας σε θέση Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης για κάθε σχετική συνέπεια. Για τον καθορισμό των αποδοχών και των εν γένει πρόσθετων αμοιβών, απολαβών και αποζημιώσεων του προσώπου της παρ. 5 του παρόντος εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 22 και της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

Άρθρο 25

Αναπλήρωση και προσωρινή άσκηση καθηκόντων του Διευθύνοντος Συμβούλου

1. Ως αναπληρωτής του Διευθύνοντος Συμβούλου του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), σε περίπτωση προσωρινής απουσίας ή κωλύματός του, ορίζεται, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), στέλεχος του Ταμείου που κατέχει το πιστοποιητικό της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 24.

2. Αν κενωθεί η θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές του ασκεί προσωρινά και για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους τέσσερις (4) μήνες, στέλεχος του Ταμείου, που ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. και διαθέτει το πιστοποιητικό της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 24. Το στέλεχος του Ταμείου που ασκεί προσωρινά τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες του Διευθύνοντος Συμβούλου λαμβάνει τις αποδοχές του Διευθύνοντος Συμβούλου κατά τον χρόνο άσκησης των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του.

Άρθρο 26

Αρμοδιότητες του Διευθύνοντος Συμβούλου

1. Ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) ασκεί τις εκτελεστικές αρμοδιότητες του Ταμείου, εξειδικεύει και υλοποιεί τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), στο

πλαίσιο των στρατηγικών και πολιτικών που αυτό έχει θέσει, και παρακολουθεί την εφαρμογή τους.

2. Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι αρμόδιος για την τρέχουσα διαχείριση του Ταμείου και συγκεκριμένα:

α) προϊστάται των υπηρεσιών του Ταμείου, συντονίζει το έργο τους και έχει την ευθύνη της δράσης και της εν γένει εύρυθμης λειτουργίας τους,

β) κατανέμει τις θέσεις του προσωπικού μεταξύ των οργανικών μονάδων του Ταμείου,

γ) προσλαμβάνει και απολύει το προσωπικό του Ταμείου με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου,

δ) αποφασίζει για την τοποθέτηση του προσωπικού σε οργανικές μονάδες με βάση την αποστολή κάθε οργανικής μονάδας και τις ανάγκες της υπηρεσίας,

ε) εισηγείται προς το Δ.Σ. τα προς συζήτηση θέματα της αρμοδιότητάς του,

στ) συγκροτεί επιτροπές και ομάδες εργασίας από το προσωπικό του Ταμείου ή και τρίτους για τη μελέτη, προώθηση και αντιμετώπιση των θεμάτων που αφορούν τη λειτουργία του, καθορίζει τις ειδικότερες αρμοδιότητες των επιτροπών και ομάδων εργασίας και αποφασίζει επί των εισηγήσεών τους,

ζ) αποφασίζει για τη συμμετοχή του Ταμείου σε ομάδες εργασίας ή επιτροπές με αντικείμενο που άπτεται των αρμοδιοτήτων του και ορίζει τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτές,

η) διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα του συστήματος είσπραξης των πόρων του Ταμείου.

θ) αποφασίζει για την υπαγωγή στην ασφάλιση του Ταμείου,

ι) απονέμει τις παροχές στους δικαιούχους,

ια) είναι ο κύριος διατάκτης των πιστώσεων του προϋπολογισμού του Ταμείου,

ιβ) υποβάλλει προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), σύμφωνα με τις οικείες περί Ν.Σ.Κ. διατάξεις, ερωτήματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του Διευθύνοντος Συμβούλου για έκδοση γνωμοδοτήσεων, τις οποίες και εγκρίνει,

ιγ) αποφασίζει για την ανάθεση λοιπών λειτουργιών και θεμάτων που σχετίζονται με την καθημερινή διαχείριση σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα εκτός του Ταμείου,

ιδ) αποφασίζει για κάθε άλλο αναγκαίο λεπτομερειακό ή τεχνικό ζήτημα που άπτεται των αρμοδιοτήτων του κατά τα ανωτέρω.

3. Ο Διευθύνων Σύμβουλος μπορεί με απόφασή του να μεταβιβάζει σε προϊσταμένους οργανικών μονάδων του Ταμείου αρμοδιότητές του, με εξαίρεση τις αρμοδιότητες των περ. α), γ), ε), η), ια), ιβ) και ιγ της παρ. 2, ή το δικαίωμα να υπογράφουν κατά περίπτωση «με εντολή Διευθύνοντος Συμβούλου».

Άρθρο 27

Σύσταση και στελέχωση του Ιδιαίτερου Γραφείου του Διευθύνοντος Συμβούλου

1. Για την επικουρία του Διευθύνοντος Συμβούλου συστήνεται ιδιαίτερο γραφείο, το οποίο στελεχώνεται από συνεργάτες, που υπάγονται απευθείας στον Διευθύνοντα Σύμβουλο.

2. Για τη στελέχωση του γραφείου του Διευθύνοντος Συμβούλου προβλέπονται έως τρεις (3) θέσεις συνεργατών, δύο (2) εκ των οποίων δύνανται να είναι μετακλητοί.

3. Οι θέσεις των συνεργατών καλύπτονται με ανάλογη εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 46 του ν. 4622/2019 (Α' 131).
4. Η πλήρωση των θέσεων των συνεργατών γίνεται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης: (α) με πράξη πρόσληψης, την οποία υπογράφει ο Διευθύνων Σύμβουλος, (β) στην περίπτωση απόσπασης, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και του αρμόδιου Υπουργού του φορέα προέλευσης, ύστερα από εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου. Οι πράξεις του πρώτου εδαφίου δημοσιεύονται, σε περίπτωση, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
5. Η υπηρεσία του προσωπικού του ιδιαίτερου γραφείου λήγει αυτοδικαίως με την κατά οποιοδήποτε τρόπο λήξη της θητείας του Διευθύνοντος Συμβούλου.
6. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 2-4 του άρθρου 47 και το άρθρο 48 του ν. 4622/2019.

Άρθρο 28 Επενδυτική Επιτροπή

1. Στο Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) συστήνεται Επενδυτική Επιτροπή συμβουλευτικού και γνωμοδοτικού χαρακτήρα, με σκοπό την υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) στη χάραξη και παρακολούθηση της επενδυτικής πολιτικής του Ταμείου.
2. Η Επενδυτική Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Δ.Σ. και αποτελείται από:
  - α) τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, ως Πρόεδρο,
  - β) τον επικεφαλής της οργανικής μονάδας του Ταμείου που είναι αρμόδια για την επενδυτική λειτουργία και
  - γ) έναν (1) υπάλληλο της οργανικής μονάδας του Ταμείου που είναι αρμόδια για την επενδυτική λειτουργία.
 Με απόφαση του Δ.Σ. είναι δυνατή η προσθήκη ως μελών στην Επενδυτική Επιτροπή μέχρι δύο (2) εμπειρογνομόνων από τον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, ανάλογα με τις ανάγκες του Ταμείου. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η θητεία, το ύψος της αποζημίωσης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για τη συμμετοχή των εμπειρογνομόνων στην Επενδυτική Επιτροπή. Με απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου διατίθεται υπάλληλος του Ταμείου για τη γραμματειακή υποστήριξη της Επενδυτικής Επιτροπής.
3. Τα μέλη της Επενδυτικής Επιτροπής διαθέτουν εν ισχύ πιστοποιητικό καταλληλότητας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ή της Τράπεζας της Ελλάδος που αντιστοιχεί, τουλάχιστον, στην παροχή υπηρεσιών διαχείρισης χαρτοφυλακίων.
4. Στο πλαίσιο υλοποίησης της επενδυτικής πολιτικής του Ταμείου, στις αρμοδιότητες της Επενδυτικής Επιτροπής περιλαμβάνεται η διατύπωση εισήγησης αναφορικά με:
  - α) τον καθορισμό των επενδυτικών παραμέτρων, των ορίων και τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου, με σκοπό την αποδοτική διαχείριση σε συνδυασμό με την ελαχιστοποίηση των επενδυτικών κινδύνων,
  - β) τη θέσπιση του κατάλληλου διαχειριστικού πλαισίου, που περιλαμβάνει, ιδίως, την υιοθέτηση της μεθοδολογίας μέτρησης των αποδόσεων και των κινδύνων, σε συνδυασμό με την επιλογή κατάλληλων δεικτών συγκριτικής αξιολόγησης, καθώς και τη μεθοδολογία αξιολόγησης της απόδοσης των χαρτοφυλακίων,

γ) τον καθορισμό της κατάλληλης μεθοδολογίας για τη διαχείριση του συνολικού κινδύνου χαρτοφυλακίων, με κοινά αποδεκτούς τρόπους αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης των κινδύνων που αναλαμβάνονται με τις επενδύσεις του Ταμείου,

δ) νέα επενδυτικά προϊόντα.

ε) την αξιολόγηση του έργου των εξωτερικών διαχειριστών επενδύσεων και ενδεχόμενες αποκλίσεις από τους στόχους του Ταμείου,

στ) τον καθορισμό του πλαισίου κανόνων επενδυτικής συμπεριφοράς,

ζ) τις ενδεδειγμένες μεθόδους παρακολούθησης της επενδυτικής λειτουργίας,

η) το προκαθορισμένο επενδυτικό πρόγραμμα του άρθρου 48, καθώς και κάθε άλλο επενδυτικό πρόγραμμα που παρέχεται από το Ταμείο, και

θ) κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα που εμπίπτει στις ανωτέρω αρμοδιότητές της.

5. Η Επενδυτική Επιτροπή ασκεί τις αρμοδιότητές της σύμφωνα με τις έγγραφες οδηγίες και εντολές του Δ.Σ., στις οποίες προσδιορίζεται και η υποχρέωσή της να υποβάλλει προς το Δ.Σ. αναφορές και εκθέσεις, η περιοδικότητά τους και η υποχρέωση διασφάλισης της εμπιστευτικότητας των εισηγήσεών της.

Άρθρο 29

Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους –
Τροποποίηση άρθρου 17 ν. 3086/2002

1. Στο Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) λειτουργεί Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), σύμφωνα με οικείες περί Ν.Σ.Κ. διατάξεις. Για τις ανάγκες στελέχωσης του Γραφείου Νομικού Συμβούλου, οι οργανικές θέσεις του κύριου προσωπικού του Ν.Σ.Κ. αυξάνονται αντίστοιχα κατά μία (1) θέση Νομικού Συμβούλου του Κράτους, δύο (2) θέσεις Παρέδρων και δύο (2) θέσεις Δικαστικών Πληρεξουσίων.

2. Στην αρμοδιότητα του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Ν.Σ.Κ. ανήκει, ιδίως, η νομική υπεράσπιση των συμφερόντων του Ταμείου ενώπιον κάθε δικαστηρίου και αρχής, καθώς και η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα που υποβάλλονται, σύμφωνα με τις οικείες περί Ν.Σ.Κ. διατάξεις, είτε από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. είτε από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς τους.

3. Στο Ταμείο συστήνεται Αυτοτελές Τμήμα Νομικών Υποθέσεων, το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Γραφείου Νομικού Συμβούλου και έχει προϊστάμενο τον εκάστοτε προϊστάμενο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου. Το Αυτοτελές Τμήμα Νομικών Υποθέσεων έχει ως αρμοδιότητα τη νομική υποστήριξη των δικαστικών και εξώδικων υποθέσεων του Ταμείου που του ανατίθενται από τον προϊστάμενο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου.

4. Για τις ανάγκες λειτουργίας του Αυτοτελούς Τμήματος Νομικών Υποθέσεων συστήνονται δύο (2) θέσεις Δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής. Η πρόσληψη των εμμίσθων Δικηγόρων γίνεται με επιλογή από το Δ.Σ. ύστερα από προκήρυξη, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208).

5. Στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Ν.Σ.Κ. λειτουργεί, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6 του ν. 3086/2002 (Α' 324), Τριμελής Επιτροπή, ενώπιον της οποίας εισάγονται εισηγήσεις για τις υποθέσεις της αρμοδιότητάς της. Εφόσον την υπόθεση χειρίζεται έμμισθος δικηγόρος του Αυτοτελούς Τμήματος Νομικών

Υποθέσεων ή άλλος δικηγόρος στον οποίο έχει ανατεθεί ο χειρισμός συγκεκριμένης υπόθεσης από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 26, συντάσσεται έγγραφη προεισήγηση από αυτόν.

6. Οι έμμισθοι δικηγόροι του Αυτοτελούς Τμήματος Νομικών Υποθέσεων καθώς και οι δικηγόροι στους οποίους έχει ανατεθεί ο χειρισμός συγκεκριμένης υπόθεσης από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο έχουν, με μόνη την ιδιότητά τους αυτή και χωρίς τη χρήση άλλου αποδεικτικού στοιχείου, την πληρεξουσιότητα που απαιτείται από τον νόμο για την παράσταση και υπεράσπιση του Ταμείου ενώπιον όλων των δικαστηρίων και αρχών και ενεργούν όλες τις διαδικαστικές πράξεις, ασκούν όλα τα ένδικα μέσα και βοηθήματα και γενικά προβαίνουν σε οποιαδήποτε ενδεικνυόμενη νόμιμη ενέργεια μέχρι την αμετάκλητη περαίωση των υποθέσεων που τους έχουν ανατεθεί.

7. Μετά από το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 3086/2002, περί των Γραφείων Νομικών Συμβούλων του Ν.Σ.Κ., προστίθεται εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στη Βουλή των Ελλήνων, σε κάθε Υπουργείο, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, στη Σχολή Καλών Τεχνών, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και από 1.1.2017 στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, στον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων, στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, στην Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων και στον Πειραιά, λειτουργεί Γραφείο Νομικού Συμβούλου. Γραφείο Νομικού Συμβούλου λειτουργεί από 1.1.2022 και στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ) με την επωνυμία «Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης» (Τ.Ε.Κ.Α.). Γραφεία Νομικού Συμβούλου λειτουργούν και σε Γραφεία Υφυπουργών, Γενικές Γραμματείες, Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές ή Ν.Π.Δ.Δ., εφόσον τούτο προβλέπεται από ειδικές οργανικές διατάξεις. Οι ίδιες διατάξεις προσδιορίζουν αν αυτά είναι αυτοτελή ή υπάγονται στα Γραφεία Νομικού Συμβούλου του οικείου ή του προϊστάμενου Υπουργείου. Στα Υπουργεία Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας, λειτουργούν ως υπηρεσιακές μονάδες του Ν.Σ.Κ., Ειδικό Γραφείο Νομικού Συμβούλου Φορολογίας και Ειδικό Γραφείο Νομικού Συμβούλου Υπουργείου Γεωργίας (Ειδικό Γραφείο Κοινοτικού Δικαίου), καθένα των οποίων έχει τις αρμοδιότητες, που ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 55 παρ. 2 του Ν. 2214/1994 (ΦΕΚ 75 Α΄) και του άρθρου 14 παρ. 10 του Ν. 2227/1994 (ΦΕΚ 129 Α΄), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 11 του Ν. 2732/1999 (ΦΕΚ 154 Α΄) αντίστοιχα. Τα Γραφεία αυτά υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 30

Δικονομικά και οικονομικά προνόμια

Το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) έχει τα ουσιαστικά και δικονομικά προνόμια του Δημοσίου, απαλλάσσεται δε από κάθε τέλος, φόρο, παράβολο και κράτηση για την παράστασή του και εκπροσώπησή του ενώπιον παντός δικαστηρίου και αρχής, καθώς και για την άσκηση οποιουδήποτε ένδικου βοηθήματος και μέσου ή άλλης διαδικαστικής πράξης ενώπιον τούτων.

Κεφάλαιο Γ΄
Σύστημα Διακυβέρνησης του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής
Ασφάλισης

Άρθρο 31
Βασικές λειτουργίες του συστήματος διακυβέρνησης

1. Στο πλαίσιο του συστήματος διακυβέρνησης του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) οι βασικές λειτουργίες περιλαμβάνουν την αναλογιστική λειτουργία, τη διαχείριση κινδύνων και τον εσωτερικό έλεγχο.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) εκδίδει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στην οποία εξειδικεύονται τα απαιτούμενα προσόντα και επιλέγει τα πρόσωπα που ασκούν τις βασικές λειτουργίες του Ταμείου ή τους επικεφαλής των οικείων οργανικών μονάδων, εάν οι βασικές λειτουργίες ασκούνται εντός οργανικών μονάδων του Ταμείου. Τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου υπάγονται απευθείας στο Δ.Σ..
3. Τα πρόσωπα της παρ. 2 οφείλουν να ενημερώνουν άμεσα το Δ.Σ εάν εντοπίζουν ουσιαστικό κίνδυνο που δύναται να επηρεάσει δυσμενώς τα συμφέροντα του Ταμείου και των ασφαλισμένων. Εάν το Δ.Σ. δεν λάβει έγκαιρα τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα, τα πρόσωπα αυτά ενημερώνουν άμεσα το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και την Εθνική Αναλογιστική Αρχή ή την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, κατά λόγο αρμοδιότητας των τελευταίων.

Άρθρο 32
Αναλογιστική Υπηρεσία

1. Η Αναλογιστική Υπηρεσία του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) στελεχώνεται από τουλάχιστον έναν (1) αναλογιστή και εξειδικευμένα πρόσωπα που διαθέτουν γνώση αναλογιστικών και οικονομικών μαθηματικών και εμπειρία συναφή προς τις δραστηριότητες του Ταμείου.
2. Στόχος της Αναλογιστικής Υπηρεσίας είναι η αποτελεσματική αντιμετώπιση των αναλογιστικών θεμάτων του Ταμείου.
3. Στις αρμοδιότητες της Αναλογιστικής Υπηρεσίας περιλαμβάνονται:
  - α) η τακτική, σε ετήσια βάση, και η έκτακτη, όταν οι συνθήκες το απαιτούν ή κατόπιν αίτησης από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), σύνταξη των αναλογιστικών μελετών του Ταμείου και η υποβολή τους στο Δ.Σ.,
  - β) η διαμόρφωση της τεχνικής βάσης υπολογισμού των συντάξεων,
  - γ) ο υπολογισμός των τεχνικών προβλέψεων και η υποβολή τους προς έγκριση στο Δ.Σ.,
  - δ) η αξιολόγηση και διασφάλιση της καταλληλότητας των μεθόδων και των υποκειμένων υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων, καθώς και των παραδοχών που γίνονται για τον σκοπό αυτό,
  - ε) η αξιολόγηση της επάρκειας και της ποιότητας των στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων,

στ) η σύγκριση των παραδοχών στις οποίες βασίζεται ο υπολογισμός των τεχνικών προβλέψεων καθώς και των αποτελεσμάτων των τεχνικών προβλέψεων με τις εμπειρικές παρατηρήσεις,

ζ) η διατύπωση γνώμης σχετικά με τη συνολική πολιτική ανάληψης ασφαλιστικών κινδύνων,

η) η συμβολή στην αποτελεσματική εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης κινδύνων και

θ) κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα που αφορά στην αναλογιστική λειτουργία.

Άρθρο 33

Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων

1. Στόχος της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) είναι η αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων που συναρτώνται με τις δραστηριότητες του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), όπως αυτοί ορίζονται από το Δικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.).

2. Στις αρμοδιότητες της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων περιλαμβάνονται:

α) η σύνταξη στρατηγικής για τη διαχείριση των κινδύνων και η αναγνώριση, μέτρηση και παρακολούθησή τους,

β) η υποβολή εισηγήσεων στο Δ.Σ., με σκοπό την έγκαιρη αναγνώριση και την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων,

γ) η τακτική, σε ετήσια βάση, και η έκτακτη, όταν οι συνθήκες το απαιτούν ή κατόπιν αίτησης από το Δ.Σ., υποβολή εκθέσεων προς αυτό σχετικά με το σύστημα διαχείρισης κινδύνων και

δ) κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα αναφορικά με τη διαχείριση κινδύνων.

Άρθρο 34

Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου

1. Στόχος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) είναι η παροχή εύλογης διαβεβαίωσης, σύμφωνα με τον ν. 4795/2021 (Α' 62), προς το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) για την επίτευξη των στόχων του Ταμείου σχετικά με την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επιχειρησιακών του λειτουργιών, την αξιοπιστία των οικονομικών και λοιπών αναφορών και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, τους κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του.

2. Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές έχουν απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσίες του Ταμείου και σε οποιοδήποτε έγγραφο, πληροφορία, αρχείο και πληροφοριακό σύστημα αυτού.

3. Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές δεν ασκούν εκτελεστικές δραστηριότητες στο Ταμείο.

4. Στις αρμοδιότητες της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου περιλαμβάνονται:

α) η σύνταξη και αναθεώρηση εγχειριδίων μεθοδολογίας διεξαγωγής των εσωτερικών ελέγχων,

- β) η διαμόρφωση και η διαρκής βελτίωση του πλαισίου και των διαδικασιών που αφορούν στον εσωτερικό έλεγχο,
- γ) η διενέργεια τακτικών και έκτακτων ελέγχων στις λειτουργίες, συστήματα και διαδικασίες των οργανικών μονάδων του Ταμείου, καθώς και η διενέργεια ελέγχων για την αποτελεσματική εφαρμογή και τήρηση της νομοθεσίας, των εσωτερικών κανονισμών και των πολιτικών του Ταμείου,
- δ) η αξιολόγηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας του συνόλου των λειτουργιών, συστημάτων και διαδικασιών του Ταμείου,
- ε) η υποβολή εκθέσεων στο Δ.Σ., τακτικά, σε ετήσια βάση, και έκτακτα, όταν οι συνθήκες το απαιτούν ή κατόπιν αίτησης από το Δ.Σ., καθώς και η τακτική ενημέρωση αυτού σχετικά με τους διενεργούμενους ελέγχους και τα ευρήματά τους και
- στ) κάθε άλλο σχετικό τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα που αφορά στον εσωτερικό έλεγχο.

Άρθρο 35

Χρηματοοικονομικές καταστάσεις και εκθέσεις

1. Το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) καταρτίζει ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και ετήσιες εκθέσεις, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των δραστηριοτήτων του. Ως οικονομική περίοδος του Ταμείου ορίζεται το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου εκάστου έτους.
2. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις και εκθέσεις της παρ. 1 απεικονίζουν με τρόπο ακριβή και αξιόπιστο τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις ταμειακές ροές του Ταμείου και περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τα κύρια επενδυτικά περιουσιακά τους στοιχεία. Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και οι πληροφορίες που περιέχονται στις ετήσιες εκθέσεις πρέπει να είναι συνεπείς, πλήρεις, ορθά αποτυπωμένες και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), ύστερα από εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου.
3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του ν. 4308/2014 (Α' 251) που προσιδιάζουν στη φύση των αρμοδιοτήτων και στις ανάγκες λειτουργίας του. Σχετικά τεχνικά ή λεπτομερειακά ζητήματα ρυθμίζονται με τον Κανονισμό Οικονομικής Οργάνωσης και Λογιστικής Λειτουργίας του Ταμείου.

Άρθρο 36

Χρηματοοικονομικές καταστάσεις

1. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) συντάσσονται σύμφωνα με το ν. 4308/2014 (Α' 251), εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων που αφορούν στις μεγάλες οντότητες, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του νόμου αυτού.
2. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 4308/2014.

3. Οι υποχρεώσεις (τεχνικές προβλέψεις) του Ταμείου προς τους δικαιούχους του αποτυπώνονται διακριτά στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4. Το Ταμείο εφαρμόζει τους κανόνες επιμέτρησης των περιουσιακών του στοιχείων και των υποχρεώσεών του, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4308/2014.

Άρθρο 37 Ετήσιες εκθέσεις

Οι ετήσιες εκθέσεις του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- α) πραγματική αναλυτική απεικόνιση των χρηματοοικονομικών εξελίξεων και επιδόσεων των δραστηριοτήτων του Ταμείου κατά την κλειόμενη χρήση, με χρήση χρηματοοικονομικών και, όπου ενδείκνυται, μη χρηματοοικονομικών βασικών δεικτών επιδόσεων, μαζί με αναφορές και πρόσθετες εξηγήσεις για τα ποσά που αναγράφονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις,
- β) σημαντικά γεγονότα κατά την κλειόμενη χρήση και την επίδρασή τους στα μεγέθη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων,
- γ) περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει το Ταμείο βάσει των στόχων και των πολιτικών του,
- δ) παράθεση σημαντικών συναλλαγών του Ταμείου με τυχόν συνδεδεμένα προς αυτό μέρη, όπως αυτά ορίζονται στο Παράρτημα Α «Ορισμοί» του ν. 4308/2014, στο μέτρο που εφαρμόζονται στο Ταμείο, και
- ε) σημαντικά γεγονότα που επήλθαν μετά τη λήξη της κλειόμενης χρήσης και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της ετήσιας έκθεσης.

Άρθρο 38

Έργα, προμήθειες και υποχρεώσεις του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης ως Φορέα της Γενικής Κυβέρνησης

1. Οι συμβάσεις, που συνάπτονται γραπτώς και από επαχθή αιτία μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, ρυθμίζονται με Κανονισμό Προμηθειών που εκδίδεται από το Δ.Σ., κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης. Για τις διαδικασίες προμηθειών και υπηρεσιών μελετών, έργων, με αξία άνω των ορίων που ορίζονται στα άρθρα 5 και 6 του ν. 4412/2016 (Α' 147), εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4412/2016.

2. Το Ταμείο εξαιρείται από κάθε διάταξη που εφαρμόζεται σε νομικά πρόσωπα που έχουν ενταχθεί στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο τηρείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143).

3. Εάν το Ταμείο ενταχθεί στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, οι διατάξεις του ν. 4270/2014 και τα κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθέντα προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις, εφαρμόζονται σε αυτό μόνο ως προς την κατάρτιση του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής

(Μ.Π.Δ.Σ.) και την κατάρτιση του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, καθώς και την υποβολή δημοσιονομικών αναφορών, οι οποίες αφορούν μόνο στα ακόλουθα:

α) στην τήρηση των διαδικασιών και προθεσμιών αναφορικά με την κατάρτιση του Μ.Π.Δ.Σ. και του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 45 και 54 του ν. 4270/2014,

β) στην υποβολή ετήσιου προϋπολογισμού και οποιασδήποτε αναπροσαρμογής του κατά τη διάρκεια του έτους (προϋπολογιστικά),

γ) στην υποβολή μηνιαίας αναφοράς εκτέλεσης προϋπολογισμού και χρηματοδότησης (απολογιστικά) και

δ) στην υποβολή μηνιαίων μισθολογικών στοιχείων (απολογιστικά).

4. Κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την ανάληψη υποχρεώσεων του Ταμείου έναντι τρίτων περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Οικονομικής Οργάνωσης και Λογιστικής Λειτουργίας του Ταμείου.

5. Το Ταμείο εξαιρείται από το άρθρο 69Α του ν. 4270/2014 και από την παρ. 11 του άρθρου 15 του ν. 2469/1997 (Α' 38) και μπορεί να υπαχθεί σε αυτά μόνο με διάταξη νόμου που αναφέρεται ρητά στο Ταμείο.

Κεφάλαιο Δ'

Στελέχωση του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης

Άρθρο 39

Προσωπικό

1. Στο Ταμείο συστήνονται εκατό (100) θέσεις προσωπικού, οι οποίες κατανέμονται ως εξής: είκοσι πέντε (25) θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, σαράντα πέντε (45) θέσεις Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), δεκαπέντε (15) θέσεις Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), δέκα (10) θέσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, πέντε (5) θέσεις Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ).

2. Το Ταμείο στελεχώνεται από μόνιμους υπαλλήλους και υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι οποίοι διέπονται από τον "Κώδικα κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ." (ν. 3528/2007, Α' 26, εφεξής Υπαλληλικός Κώδικας), καθώς και τις διατάξεις περί προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και καταλαμβάνουν αντίστοιχες οργανικές θέσεις. Η πλήρωση των κενών θέσεων γίνεται με διορισμό ή πρόσληψη, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

3. Κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων του Ταμείου δύναται, επίσης, να γίνεται με απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου, ύστερα από προκήρυξη του Ταμείου, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, με μετάταξη ή απόσπαση προσωπικού από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), χωρίς να απαιτείται απόφαση ή σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων Υπηρεσιακών Συμβουλίων του φορέα προέλευσης. Η απόσπαση ή η μετάταξη πραγματοποιείται με κοινή απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου του Ταμείου και του οργάνου διορισμού στον φορέα προέλευσης του αποσπώμενου ή μετατασσόμενου υπαλλήλου, ύστερα από προκήρυξη του Δ.Σ. του Ταμείου.

4. Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπασμένων λογίζεται για κάθε συνέπεια ως χρόνος υπηρεσίας στην οργανική τους θέση. Η χρονική διάρκεια της απόσπασης ορίζεται

στα τρία (3) έτη με δυνατότητα ισόχρονης ανανέωσης μέχρι δύο (2) φορές, με μόνη απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου.

5. Μετάταξη υπαλλήλου δύναται να πραγματοποιηθεί και μετά την ολοκλήρωση τριών (3) ετών απόσπασης στο Ταμείο, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου και θετική εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 4440/2016 (Α' 224).

6. Για την πλήρωση των θέσεων της παρ. 1 που απαιτούν επιστημονική εξειδίκευση, ιδίως σε σχέση με την επενδυτική και αναλογιστική λειτουργία, τον εσωτερικό έλεγχο, και τη διαχείριση κινδύνων, το Ταμείο μπορεί να προσλάβει προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου, ύστερα από έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης.

Άρθρο 40 Υποχρεώσεις εχεμύθειας

1. Το προσωπικό του Ταμείου, ανεξάρτητα από τη σχέση εργασίας που το συνδέει με το Ταμείο, καθώς και κάθε συνεργάτης του ή τρίτος που συμμετέχει σε εργασίες του, υποχρεούνται σε τήρηση εχεμύθειας και εμπιστευτικότητας για θέματα, για τα οποία έλαβαν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

2. Προς τον σκοπό αυτό το προσωπικό του Ταμείου και οι τρίτοι που συμμετέχουν σε εργασίες του, υπογράφουν δήλωση εμπιστευτικότητας, το περιεχόμενο της οποίας εξειδικεύεται στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Ταμείου.

3. Απαλλαγή από την υποχρέωση της παρ. 1 είναι δυνατή κατά την έρευνα για διαπίστωση τέλεσης αξιόποινης πράξης.

Άρθρο 41 Υπηρεσιακά Συμβούλια

1. Συστήνεται πενταμελές Υπηρεσιακό Συμβούλιο αρμόδιο για την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων του Ταμείου, με εξαίρεση την υπηρεσιακή κατάσταση των προϊσταμένων επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης του Ταμείου, ως προς τους οποίους εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 160 του Υπαλληλικού Κώδικα.

2. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Δ.Σ. του Ταμείου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, έχει διετή θητεία και αποτελείται από: α) τρεις (3) μόνιμους υπαλλήλους Προϊσταμένους Διεύθυνσης του Ταμείου, με τους αναπληρωτές τους, εκ των οποίων ο ένας ορίζεται ως Πρόεδρος του Συμβουλίου. Αν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν υπάλληλοι της οικείας υπηρεσίας με τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις για να οριστούν μέλη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, ορίζονται υπάλληλοι από άλλη δημόσια υπηρεσία ή Ν.Π.Δ.Δ. που πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές, β) δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων του Ταμείου με τους αναπληρωτές τους κατά τη σειρά εκλογής τους. Μέχρι τη διενέργεια εκλογών από τους υπαλλήλους για την ανάδειξη αιρετών εκπροσώπων, το Υπηρεσιακό Συμβούλιο της παρούσας λειτουργεί νόμιμα με τα τρία (3) μη αιρετά μέλη. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο ειδικότερος τρόπος

λειτουργίας του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα.

3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια του Υπαλληλικού Κώδικα.

Άρθρο 42

Πειθαρχική ευθύνη υπαλλήλων - Πειθαρχικό συμβούλιο

1. Οι υπάλληλοι του Ταμείου υπέχουν πειθαρχική ευθύνη σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 106 επ. του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α' 26).

2. Η μη τήρηση της υποχρέωσης εχεμύθειας και εμπιστευτικότητας κατά το άρθρο 40 συνιστά ιδιαίτερο πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο τιμωρείται με τις ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 109 του Υπαλληλικού Κώδικα.

3. Με απόφαση του Δ.Σ. του Ταμείου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συγκροτείται πενταμελές Πειθαρχικό Συμβούλιο αρμόδιο για την πειθαρχική ευθύνη των υπαλλήλων του Ταμείου. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο ειδικότερος τρόπος λειτουργίας του Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα.

4. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Ταμείου έχει διετή θητεία και αποτελείται από:

α) τον Πρόεδρο, ο οποίος είναι πάρεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή εφέτης ή πρόεδρος πρωτοδικών ή πρωτοδίκης των διοικητικών ή των πολιτικών δικαστηρίων με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του οικείου δικαστηρίου ή από τον προϊστάμενο της οικείας εισαγγελίας, β) ένα (1) μέλος από το κύριο προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), το οποίο είναι πάρεδρος ή δικαστικός πληρεξούσιος του Ν.Σ.Κ. με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ., γ) ένα (1) μέλος, το οποίο είναι μόνιμος υπάλληλος, προϊστάμενος Διεύθυνσης Υπουργείου, Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Περιφέρειας ή ΝΠΔΔ, με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και δ) δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι μέλη του πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου, στο οποίο υπάγεται ο διωκόμενος υπάλληλος. Μέχρι τη διενέργεια εκλογών από τους υπαλλήλους για την ανάδειξη αιρετών εκπροσώπων, το Πειθαρχικό Συμβούλιο της παρούσας λειτουργεί νόμιμα με τα τρία (3) μη αιρετά μέλη.

5. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις περί Πειθαρχικού Δικαίου του Μέρους Ε' του Υπαλληλικού Κώδικα.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Κεφάλαιο Α΄
Εισφορές και Επενδυτική λειτουργία

Άρθρο 43
Εισφορές

1. Οι εισφορές των ασφαλισμένων και των εργοδοτών καταβάλλονται μηνιαίως, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 2 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85). Για τις μηνιαίες εισφορές επικουρικής ασφάλισης στο Ταμείο εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 97 του ν. 4387/2016, με την επιφύλαξη του άρθρου 53 του παρόντος περί επιστροφής εισφορών.
2. Οι εισφορές που αφορούν στην επικουρική ασφάλιση του παρόντος νόμου εισπράττονται για λογαριασμό του Ταμείου από τον e-ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για την είσπραξη των εισφορών του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του φορέα αυτού και στη συνέχεια αποδίδονται εντός ενός (1) μηνός από την είσπραξη στο Ταμείο.

Άρθρο 44
Ληξιπρόθεσμες εισφορές

1. Εάν οι ασφαλιστικές εισφορές που αφορούν στην επικουρική ασφάλιση του παρόντος καταβληθούν εκπρόθεσμα από τον υπόχρεο, βαρύνονται με τους τόκους και τις προσαυξήσεις που προβλέπονται για τις ασφαλιστικές εισφορές υποχρεωτικής ασφάλισης.
2. Οι απαιτήσεις του Ταμείου για ληξιπρόθεσμες εισφορές εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) από το Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) και εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις που ισχύουν για τον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ.
3. Αν δεν καταβληθούν οι ληξιπρόθεσμες ασφαλιστικές εισφορές, εφαρμόζονται οι διατάξεις του α.ν. 86/1967 (Α΄ 136). Ειδικά για τις ληξιπρόθεσμες ασφαλιστικές εισφορές στο Ταμείο, η ποινική δίωξη των οφειλετών δεν αναστέλλεται παρά μόνο με πλήρη εξόφληση των εισφορών αυτών.
4. Η καταβολή από τον εργοδότη προς το Ταμείο του συνόλου των ληξιπρόθεσμων εισφορών εργαζομένου και εργοδότη συνιστά προϋπόθεση για την έγκυρη καταγγελία σχέσης ή σύμβασης εργασίας του εργαζομένου.

Άρθρο 45
Ρύθμιση ζητημάτων διαδικασίας είσπραξης

1. Μεταξύ του Ταμείου και του e-ΕΦΚΑ υπογράφεται προγραμματική σύμβαση, αναφορικά ιδίως με την πρόσβαση στα στοιχεία της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (Α.Π.Δ.) και τον τρόπο διαλειτουργικότητας των ηλεκτρονικών συστημάτων των δύο φορέων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και μετά από γνώμη του Ταμείου καθορίζεται η διαδικασία, ο χρόνος και ο τρόπος είσπραξης και απόδοσης στο Ταμείο των εισφορών των ασφαλισμένων, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα που αφορά στο θέμα αυτό.

Άρθρο 46

Ατομικός Λογαριασμός Ασφαλισμένου

1. Για κάθε ασφαλισμένο του Ταμείου δημιουργείται ατομικός λογαριασμός, στον οποίο απεικονίζονται λογιστικά τουλάχιστον: α) οι καταβλητέες εισφορές, β) οι καταβληθείσες εισφορές, γ) οι οφειλόμενες εισφορές, δ) οι αποδόσεις από την επένδυση των καταβληθεισών εισφορών και ε) οι κρατήσεις του άρθρου 9. Ο Ατομικός Λογαριασμός κάθε ασφαλισμένου τηρείται μηχανογραφικά.

2. Με απόφαση του Δ.Σ. ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στη διαδικασία και τη χρονική διάρκεια τήρησης των ατομικών λογαριασμών. Με την ίδια ή όμοια απόφαση, το Δ.Σ. μπορεί να προβλέπει την αποτύπωση πρόσθετων στοιχείων στον ατομικό λογαριασμό.

3. Ο ατομικός λογαριασμός κάθε ασφαλισμένου καταργείται: α) με την έκδοση της απόφασης απονομής σύνταξης από το Ταμείο και σε κάθε περίπτωση με τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης,

β) με την έκδοση απόφασης απονομής σύνταξης αναπηρίας από το Ταμείο, με την επιφύλαξη του άρθρου 54 παρ. 4,

γ) σε περίπτωση θανάτου ενεργού ασφαλισμένου και, εάν υπάρχουν δικαιούχα πρόσωπα, με την έκδοση της απόφασης απονομής σύνταξης λόγω θανάτου.

4. Με την κατάργηση του ατομικού λογαριασμού, το υπόλοιπό του μεταφέρεται στο αποθεματικό παροχών του Ταμείου. Ως υπόλοιπο του ατομικού λογαριασμού νοείται το άθροισμα των καταβληθεισών εισφορών και των αποδόσεων από την επένδυσή τους, αφαιρουμένων των κρατήσεων του άρθρου 9.

Άρθρο 47

Στρατηγική Επενδύσεων

1. Τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου επενδύονται με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον των ασφαλισμένων και των δικαιούχων, την ασφάλεια, την ποιότητα, την ρευστότητα και την κερδοφορία του χαρτοφυλακίου στο σύνολό του στη βάση της αρχής της συνετής διαχείρισης και της ανάπτυξης της οικονομίας.

2. Το Ταμείο μεριμνά ιδίως για την επαρκή διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου και την επιλογή ποιοτικών επενδύσεων που προσιδιάζουν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μελλοντικών συνταξιοδοτικών παροχών. Στο πλαίσιο αυτό αποφεύγεται η υπέρμετρη εξάρτηση από συγκεκριμένο στοιχείο ή εκδότη ή όμιλο επιχειρήσεων αλλά και η υπέρμετρη συσσώρευση κινδύνων στο χαρτοφυλάκιο συνολικά.

3. Τα περιουσιακά στοιχεία επενδύονται πρωτίστως σε ρυθμιζόμενες αγορές και το τμήμα που επενδύεται σε στοιχεία μη εισηγμένα προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενες αγορές πρέπει σε κάθε περίπτωση να παραμένει σε συνετά επίπεδα.

4. Επενδύσεις σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα επιτρέπονται, μόνο εφόσον συμβάλλουν στη μείωση των επενδυτικών κινδύνων ή διευκολύνουν την αποτελεσματική επενδυτική διαχείριση.
5. Το αποθεματικό παροχών του Ταμείου επενδύεται σε προϊόντα χαμηλού επενδυτικού κινδύνου, όπως αυτά προσδιορίζονται με απόφαση του Δ.Σ., ύστερα από γνώμη της Επενδυτικής Επιτροπής και της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων.
6. Τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου δεν μπορούν να διατεθούν ή εν γένει να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς διάφορους από τους σκοπούς του άρθρου 1 του παρόντος.

Άρθρο 48

Επενδυτικά Προγράμματα

1. Το Ταμείο παρέχει στους ασφαλισμένους ένα προκαθορισμένο επενδυτικό πρόγραμμα κύκλου ζωής, το οποίο αξιολογείται από το Δ.Σ. ως το πλέον ενδεδειγμένο για τον μέσο ασφαλισμένο.
2. Με την υπαγωγή στην ασφάλιση του Ταμείου, οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται αυτόματα στο προκαθορισμένο επενδυτικό πρόγραμμα.
3. Το Ταμείο μπορεί να παρέχει στους ασφαλισμένους περισσότερα του ενός επενδυτικά προγράμματα κύκλου ζωής με διαφοροποιημένο επενδυτικό κίνδυνο σε σχέση με το προκαθορισμένο.

Άρθρο 49

Διαχειριστής Επενδύσεων

Το Ταμείο διαχειρίζεται το ίδιο τις επενδύσεις του και προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες οργάνωσης και στελέχωσης προς τον σκοπό αυτό. Με απόφαση του Δ.Σ., με την οποία καθορίζονται οι συγκεκριμένοι όροι και προϋποθέσεις, το Ταμείο μπορεί να συνάπτει συμβάσεις διαχείρισης μέρους των περιουσιακών του στοιχείων με εξωτερικούς διαχειριστές επενδύσεων.

Άρθρο 50

Αρμοδιότητες Διαχειριστή Επενδύσεων

1. Ο Διαχειριστής Επενδύσεων είναι αρμόδιος για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου του Ταμείου, σύμφωνα με την καθορισμένη επενδυτική στρατηγική, με σκοπό την επίτευξη των βέλτιστων δυνατών αποδόσεων για τις επενδύσεις του.
2. Στις αρμοδιότητες του Διαχειριστή Επενδύσεων περιλαμβάνονται:
  - α) Η λήψη και η διαβίβαση εντολών του Ταμείου σχετικά με ένα ή περισσότερα χρηματοπιστωτικά μέσα και η εκτέλεση των εντολών αυτών για λογαριασμό του Ταμείου.
  - β) Η διαπραγμάτευση για την κατάρτιση συναλλαγών σε ένα ή περισσότερα χρηματοπιστωτικά μέσα.
  - γ) Η έρευνα στον τομέα των επενδύσεων και η χρηματοοικονομική ανάλυση σχετικά με συναλλαγές σε χρηματοπιστωτικά μέσα.

- δ) Η επιλογή κατάλληλων επενδυτικών μέσων και η μεταβολή της διάρθρωσης του χαρτοφυλακίου, με βάση τη στρατηγική επενδύσεων του Ταμείου.
- ε) Η συνεργασία με την Επενδυτική Επιτροπή και τα λοιπά αρμόδια όργανα του Ταμείου, επί ζητημάτων αρμοδιότητάς τους, όποτε του ζητηθεί.
- στ) Η συνεχής ενημέρωση του Διευθύνοντος Συμβούλου, καθώς και η τακτική μηνιαία και έκτακτη υποβολή έκθεσης στο Δ.Σ., όταν οι συνθήκες το απαιτούν ή κατόπιν αίτησης του Δ.Σ., στην οποία αποτυπώνεται ποσοτική και ποιοτική ανάλυση των επενδύσεων, καθώς και οι μεταβολές της αξίας του χαρτοφυλακίου ανά μήνα, οι μεταβολές της απόδοσης και οι μεταβολές του βαθμού επικινδυνότητας. Παράλληλα στην έκθεση αποτυπώνονται και οι τυχόν αποκλίσεις από τους συγκριτικούς δείκτες αξιολόγησης.
- ζ) Η υποβολή στο Δ.Σ. κατάστασης με τις επενδυτικές αποδόσεις τόσο του συνόλου του χαρτοφυλακίου όσο και των επιμέρους στοιχείων του στην αρχή κάθε έτους.
- η) Η συνεργασία του με τον θεματοφύλακα του άρθρου 51 για τον διακανονισμό των επενδυτικών συναλλαγών και η άμεση ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών του Ταμείου ως προς τις πραγματοποιηθείσες συναλλαγές.
- θ) Η υποβολή στον θεματοφύλακα και στις υπηρεσίες του Ταμείου των παραστατικών στοιχείων των επενδυτικών συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν.
- ι) Κάθε άλλο σχετικό τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα.

Άρθρο 51 Θεματοφύλακας

1. Το Ταμείο διορίζει έναν ή περισσότερους θεματοφύλακες. Ο θεματοφύλακας είναι πιστωτικό ίδρυμα που κατέχει την απαιτούμενη από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία άδεια και είναι υπεύθυνος για τη φύλαξη των στοιχείων του ενεργητικού του Ταμείου.
2. Ο θεματοφύλακας εκτελεί τις οδηγίες του Ταμείου, διασφαλίζει ότι σε συναλλαγές που αφορούν περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου, το αντάλλαγμα αποδίδεται στο τελευταίο εντός καθορισμένων προθεσμιών και ότι τα έσοδα που παράγουν τα στοιχεία του ενεργητικού διατίθενται σύμφωνα με τους κανόνες του Ταμείου. Ο θεματοφύλακας διασφαλίζει ότι τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου δεν επαναχρησιμοποιούνται από τον ίδιο ή από τρίτους.
3. Ο θεματοφύλακας ορίζεται με σύμβαση, η οποία προβλέπει τη διαβίβαση των πληροφοριών που είναι απαραίτητες, ώστε να ασκεί τα καθήκοντά του, όπως αυτά περιγράφονται στις διατάξεις του παρόντος και της κείμενης νομοθεσίας. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ο θεματοφύλακας ενεργεί με εντιμότητα, αμεροληψία, επαγγελματισμό, ανεξαρτησία και με γνώμονα το συμφέρον του Ταμείου. Με απόφαση του Δ.Σ. καθορίζεται η διαδικασία επιλογής, αξιολόγησης και λύσης της σύμβασης του θεματοφύλακα.
4. Ο θεματοφύλακας δεν ασκεί δραστηριότητες, οι οποίες ενδέχεται να δημιουργούν συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ του Ταμείου και του ίδιου. Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας μπορεί να καθορίζονται στη σύμβαση της παρ. 3.
5. Ο θεματοφύλακας ευθύνεται έναντι του Ταμείου για κάθε ζημία που υφίσταται λόγω μη εκτέλεσης των υποχρεώσεών του ή πλημμελούς εκτέλεσης αυτών. Ο

θεματοφύλακας δεν απαλλάσσεται της ευθύνης του, εάν ανέθεσε σε τρίτο το σύνολο ή μέρος των περιουσιακών στοιχείων τη φύλαξη των οποίων ανέλαβε.

Κεφάλαιο Β΄ Παροχές

Άρθρο 52 Επικουρική σύνταξη γήρατος

1. Οι ασφαλισμένοι του Ταμείου που έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης σε αυτό τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών δικαιούνται ισόβια μηνιαία επικουρική σύνταξη γήρατος, εφόσον συνταξιοδοτηθούν από τον φορέα κύριας ασφάλισής τους.
2. Ειδικά για τους ασφαλισμένους αυτοτελώς απασχολούμενους ή ελεύθερους επαγγελματίες για την καταβολή της επικουρικής σύνταξης γήρατος θα πρέπει επιπλέον να έχουν καταβληθεί πλήρως ή να έχουν ρυθμιστεί οι ασφαλιστικές τους εισφορές προς το Ταμείο, σύμφωνα με το άρθρο 61 του ν. 3863/2010 (Α΄ 115).
3. Η επικουρική σύνταξη γήρατος υπολογίζεται με βάση τις τεχνικές παραμέτρους που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης στο Ταμείο ή κατά τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης κατά περίπτωση.
4. Το ύψος της μηνιαίας επικουρικής σύνταξης γήρατος των ασφαλισμένων που πληρούν τις προϋποθέσεις των παρ. 1 και 2 υπολογίζεται με βάση το υπόλοιπο του ατομικού λογαριασμού κάθε ασφαλισμένου κατά την κατάργησή του, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 46, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τον πίνακα θνησιμότητας που στηρίζεται σε εγκεκριμένους αναλογιστικούς πίνακες και το προεξοφλητικό επιτόκιο.

Άρθρο 53 Επιστροφή εισφορών

Στους ασφαλισμένους που δεν έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών στην ασφάλιση του Ταμείου, επιστρέφεται κατά τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης ποσό ίσο με τις καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές στο Ταμείο σε πραγματικές τιμές.

Άρθρο 54 Επικουρική σύνταξη αναπηρίας

1. Οι ασφαλισμένοι του Ταμείου δικαιούνται μηνιαία επικουρική σύνταξη αναπηρίας, εφόσον λαμβάνουν σύνταξη για την αυτή αιτία από τον φορέα κύριας ασφάλισής τους και για όσο χρόνο διαρκεί η καταβολή αυτής.
2. Το ύψος της μηνιαίας επικουρικής σύνταξης αναπηρίας υπολογίζεται με βάση το υπόλοιπο του ατομικού λογαριασμού του ασφαλισμένου κατά την έκδοση της απόφασης απονομής σύνταξης αναπηρίας από τον φορέα κύριας ασφάλισης.
3. Για τον υπολογισμό της επικουρικής σύνταξης αναπηρίας, το υπόλοιπο του ατομικού λογαριασμού του ασφαλισμένου δεν μπορεί να υπολείπεται του

κεφαλαίου που θα είχε συσσωρευτεί στην περίπτωση ασφαλισμένου στο Ταμείο με δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης και αποδοχές ίσες με τον νομοθετημένο κατώτατο μισθό υπαλλήλου για πλήρη απασχόληση, όπως αυτός έχει διαμορφωθεί κατά την επέλευση του κινδύνου. Σε αντίθετη περίπτωση, η διαφορά καλύπτεται με μεταβίβαση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

4. Εάν η επικουρική σύνταξη αναπηρίας καταβάλλεται για προσδιορισμένο χρονικό διάστημα λόγω προσωρινής αναπηρίας και εφόσον αυτή διακοπεί, για τον υπολογισμό ποσού σύνταξης εκ νέου, ανεξαρτήτως της νέας κατηγορίας σύνταξης στην οποία εμπίπτει ο ασφαλισμένος, λαμβάνονται υπόψη και τα ποσά των καταβολών που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο της προσωρινής αναπηρίας. Στην περίπτωση αυτή ο ατομικός λογαριασμός του ασφαλισμένου δεν καταργείται.

Άρθρο 55

Επικουρική σύνταξη λόγω θανάτου

1. Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου του Ταμείου, ο οποίος έχει συμπληρώσει τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση επικουρικής σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας του παρόντος, δικαιούνται σύνταξη, αν και για όσο χρόνο συνταξιοδοτούνται για την αυτή αιτία από τον φορέα κύριας ασφάλισης, τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περ. Α, Β και Γ της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α' 85), σε συνδυασμό με όσα προβλέπονται στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4611/2019 (Α' 73).

2. Το υπόλοιπο του ατομικού λογαριασμού του θανόντος ασφαλισμένου, επιμερίζεται στα δικαιούχα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4387/2016. Το ύψος της μηνιαίας επικουρικής σύνταξης καθενός από τα πρόσωπα αυτά υπολογίζεται με βάση το ποσό που προκύπτει για κάθε δικαιούχο ύστερα από τον επιμερισμό του πρώτου εδαφίου της παρούσας.

3. Για τον υπολογισμό της επικουρικής σύνταξης λόγω θανάτου ενεργού ασφαλισμένου, το υπόλοιπο του ατομικού λογαριασμού του ασφαλισμένου πριν τον επιμερισμό του στα δικαιούχα πρόσωπα σύμφωνα με την παρ. 2, δεν μπορεί να υπολείπεται του κεφαλαίου που θα είχε συσσωρευτεί στην περίπτωση ασφαλισμένου στο Ταμείο με δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης και αποδοχές ίσες με τον νομοθετημένο κατώτατο μισθό υπαλλήλου για πλήρη απασχόληση, όπως αυτός έχει διαμορφωθεί κατά την επέλευση του κινδύνου. Σε αντίθετη περίπτωση, η διαφορά καλύπτεται με μεταβίβαση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

4. Το ποσό της μηνιαίας επικουρικής σύνταξης λόγω θανάτου συνταξιούχου υπολογίζεται με βάση την επικουρική σύνταξη που λάμβανε ο θανών συνταξιούχος και επιμερίζεται στα δικαιούχα πρόσωπα σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4387/2016.

5. Το ποσό της κατά μεταβίβαση σύνταξης των δικαιούχων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος. Εάν το άθροισμα των ποσοστών των δικαιούχων υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος, περιορίζεται ισόποσα το ποσοστό των τέκνων.

6. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 1 έως 4 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016.

Άρθρο 56

Συνυπολογισμός χρόνου επικουρικής ασφάλισης

1. Από 1.1.2022 ο χρόνος ασφάλισης που θα έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Ταμείου και των λοιπών φορέων επικουρικής ασφάλισης συνυπολογίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος σύμφωνα με τον παρόντα νόμο.
2. Το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται διακριτά για το σύνολο του χρόνου που έχει διανυθεί σε κάθε φορέα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για κάθε φορέα και για κάθε χρονικό διάστημα. Κάθε φορέας απονέμει στον δικαιούχο το ποσό σύνταξης που αναλογεί στο χρόνο που διανύθηκε σε αυτόν.
3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ταμείου, ρυθμίζεται κάθε τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 57

Εισφορές υγειονομικής περίθαλψης συνταξιούχων

Για τον καθορισμό του ύψους και τον τρόπο υπολογισμού των εισφορών υγειονομικής περίθαλψης, οι οποίες παρακρατούνται από τις επικουρικές συντάξεις των συνταξιούχων του Ταμείου για την κάλυψη παροχών ασθένειας σε είδος από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), εφαρμόζεται αναλογικά η παρ. 30 του άρθρου 1 του ν. 4334/2015 (Α' 80).

Άρθρο 58

Έναρξη και λήξη συνταξιοδοτικού δικαιώματος στο Ταμείο

1. Για την άσκηση του δικαιώματος της επικουρικής σύνταξης του παρόντος νόμου λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης συνταξιοδότησης στο Ταμείο.
2. Για την έναρξη και λήξη του δικαιώματος επικουρικής σύνταξης από το Ταμείο εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 1 του ν. 4554/2018 (Α' 130) και 8 του ν. 4578/2018 (Α' 200).
3. Το Ταμείο κοινοποιεί στον ασφαλισμένο τη συνταξιοδοτική απόφαση, στην οποία υποχρεωτικά αναφέρεται το ύψος της μηνιαίας σύνταξης, το συσσωρευμένο ποσό του ατομικού του λογαριασμού, στη βάση του οποίου το ύψος αυτό υπολογίστηκε, καθώς και ο τρόπος υπολογισμού του.

Άρθρο 59

Αναπλήρωση πόρων διανεμητικού συστήματος επικουρικής ασφάλισης και προστασία επάρκειας παροχών

1. Το Κράτος μεριμνά για την κάλυψη της απομείωσης των πόρων του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ από ασφαλιστικές εισφορές, λόγω της εισαγωγής και λειτουργίας του κεφαλαιοποιητικού συστήματος επικουρικής ασφάλισης και διασφαλίζει διαχρονικά την επάρκεια των παροχών των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων του Κλάδου αυτού.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ρυθμίζεται ο τρόπος υπολογισμού και η διαδικασία κάλυψης της διαφοράς των πόρων από ασφαλιστικές εισφορές κατά την παρ. 1 , καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος.

3. Η παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 4052/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης διαμορφώνεται με βάση: α) τα δημογραφικά δεδομένα, τα οποία στηρίζονται σε εγκεκριμένους πίνακες θνησιμότητας και β) το πλασματικό ποσοστό επιστροφής που θα εφαρμόζεται στις συνολικά καταβληθείσες εισφορές και το οποίο θα προκύπτει από την ποσοστιαία μεταβολή του αθροίσματος των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ και των ασφαλισμένων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης.»

Άρθρο 60 Κρατική εγγύηση

1. Κατά τον χρόνο επέλευσης των καλυπτόμενων κοινωνικοασφαλιστικών κινδύνων το κράτος εγγυάται την καταβολή ελάχιστης ανταποδοτικής μηνιαίας επικουρικής σύνταξης. Ως ελάχιστη ανταποδοτική μηνιαία επικουρική σύνταξη νοείται το ποσό της μηνιαίας επικουρικής σύνταξης που υπολογίζεται στη βάση της πραγματικής αξίας του συνόλου των καταβληθεισών εισφορών, όπως αυτές απεικονίζονται λογιστικά στους ατομικούς λογαριασμούς των ασφαλισμένων κατά τον χρόνο επέλευσης των καλυπτόμενων κοινωνικοασφαλιστικών κινδύνων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζονται οι παράμετροι προσδιορισμού της πραγματικής αξίας των καταβληθεισών εισφορών, η οποία υπολογίζεται ιδίως με βάση τη μεταβολή του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Κεφάλαιο Γ΄ Δικαιώματα και υποχρεώσεις των ασφαλισμένων

Άρθρο 61 Ενημέρωση

Το Ταμείο υποχρεούται να παρέχει πλήρη και αποτελεσματική ενημέρωση σε κάθε ενδιαφερόμενο. Η ενημέρωση αυτή διασφαλίζεται με τους εξής τρόπους:

α) Μέσω προσβάσιμης ιστοσελίδας, στην οποία αναρτώνται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για τη λειτουργία του Ταμείου. Στην ιστοσελίδα αναρτώνται υποχρεωτικά τουλάχιστον οι Κανονισμοί που διέπουν τη λειτουργία του Ταμείου, οι πληροφορίες σχετικά με τα επενδυτικά προγράμματα, το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης και προσδιορισμού ατομικών επενδυτικών χαρακτηριστικών, ενημερωτικό έγγραφο στο οποίο θα καταγράφονται συνοπτικά βασικές πληροφορίες για τις πραγματοποιηθείσες αποδόσεις κάθε επενδυτικού προγράμματος, οι επιβαρύνσεις για τη διαχείριση των επενδύσεων, οι αναλογιστικές μελέτες του Ταμείου, οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις

του και οι σχετικές εκθέσεις ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών, καθώς και η έκθεση πεπραγμένων του Δ.Σ..

β) Μέσω προσβάσιμης ηλεκτρονικής πλατφόρμας, στην οποία αναρτώνται εξατομικευμένες πληροφορίες για τους ασφαλισμένους, τους συνταξιούχους και τους εργοδότες. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα αναρτώνται υποχρεωτικά με διαβαθμισμένη πρόσβαση οι ατομικοί λογαριασμοί και τα μητρώα των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων. Οι ασφαλισμένοι, οι συνταξιούχοι και οι εργοδότες έχουν συνεχή ασφαλή πρόσβαση στα στοιχεία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που τους αφορούν.

γ) Μέσω πρόσθετης ηλεκτρονικής ενημέρωσης στους ασφαλισμένους, στους συνταξιούχους και στους εργοδότες, όπου αυτή προβλέπεται στον παρόντα νόμο ή/και στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Ταμείου.

2. Πέραν της παρεχόμενης ενημέρωσης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, σύμφωνα με την παρ. 1, το Ταμείο αναρτά με διαβαθμισμένη πρόσβαση και κοινοποιεί στους ασφαλισμένους ηλεκτρονικά σε ετήσια τουλάχιστον βάση έγγραφο στο οποίο περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία του ατομικού τους λογαριασμού, σύμφωνα με το άρθρο 46.

3. Στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Ταμείου εξειδικεύονται τα στοιχεία που καταχωρούνται στην ιστοσελίδα και την ηλεκτρονική πλατφόρμα, η διαδικασία καταχώρησης και διαγραφής, το ειδικότερο περιεχόμενο κάθε αναρτητέου εγγράφου, ο τρόπος πρόσβασης των ασφαλισμένων, των συνταξιούχων και των εργοδοτών στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, τα λοιπά εξουσιοδοτημένα πρόσωπα που έχουν πρόσβαση σε αυτή, η συχνότητα επικαιροποίησης κάθε στοιχείου, το χρονικό διάστημα διατήρησης των στοιχείων μετά τη διαγραφή των ασφαλισμένων, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την προστασία των δεδομένων, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος.

4. Με απόφαση του Δ.Σ. μπορεί να προβλέπονται πρόσθετες πληροφορίες που αναρτώνται στην ιστοσελίδα και στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ή παρέχονται με άλλο τρόπο στους ενδιαφερόμενους.

Άρθρο 62

Επιλογή επενδυτικού προγράμματος

1. Οι ασφαλισμένοι μπορούν να επιλέξουν διαφορετικό επενδυτικό πρόγραμμα ή συνδυασμό προγραμμάτων από το προκαθορισμένο του άρθρου 48 μεταξύ των προσφερόμενων από το Ταμείο.

2. Για την άσκηση του δικαιώματος αυτού οι ασφαλισμένοι υποβάλλουν αίτηση, αφού συμπληρώσουν και υποβάλουν ηλεκτρονικά ερωτηματολόγιο αξιολόγησης και προσδιορισμού ατομικών επενδυτικών χαρακτηριστικών που διατίθεται από το Ταμείο, με βάση το οποίο προτείνεται το πλέον κατάλληλο επενδυτικό πρόγραμμα για τον ενδιαφερόμενο ασφαλισμένο.

3. Οι ασφαλισμένοι μπορούν με αίτησή τους να επιλέξουν διαφορετικό επενδυτικό πρόγραμμα από το προτεινόμενο σύμφωνα με την παρ. 2. Στην περίπτωση αυτή επισυνάπτουν στην αίτησή τους δήλωση, στην οποία ρητά αναφέρεται ότι η επιλογή τους πραγματοποιείται παρά το γεγονός και με πλήρη γνώση ότι δεν ανταποκρίνεται στην αξιολόγηση και τον προσδιορισμό των ατομικών

επενδυτικών χαρακτηριστικών τους, για κάθε έννομη συνέπεια έναντι του Ταμείου που απορρέει από την επιλογή τους αυτή.

4. Οι ασφαλισμένοι μπορούν να αλλάξουν επενδυτικό πρόγραμμα με αίτησή τους. Η αίτηση αλλαγής επενδυτικού προγράμματος υποβάλλεται ανά τρία (3) έτη και εντός ενός (1) μηνός από τη συμπλήρωση κάθε τριετίας, αρχής γενομένης από την έναρξη ασφάλισης του κάθε ασφαλισμένου. Η αλλαγή του επενδυτικού προγράμματος διενεργείται από τον επόμενο μήνα υποβολής της αίτησης. Ειδικά η πρώτη αλλαγή από το προκαθορισμένο σε άλλο επενδυτικό πρόγραμμα της επιλογής του ασφαλισμένου μπορεί να διενεργηθεί άπαξ, οποτεδήποτε εντός της πρώτης τριετίας.

5. Με απόφαση του Δ.Σ. καθορίζεται κάθε ειδικότερο ζήτημα που σχετίζεται με τη διοικητική διαδικασία ενημέρωσης των ασφαλισμένων και επιλογής επενδυτικών προγραμμάτων.

Άρθρο 63

Προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης

1. Πρόσωπα που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του Ταμείου, σύμφωνα με το άρθρο 6 για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός (1) έτους και για τα οποία επήλθε λόγος διακοπής στην ασφάλιση, αναγόμενος στην απώλεια της ασφαλιστέας ιδιότητας, μπορούν να συνεχίσουν προαιρετικά την ασφάλισή τους στο Ταμείο. Το δικαίωμα προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης δύναται να ασκηθεί εντός έξι (6) μηνών από τη διακοπή της ασφάλισης.

2. Το δικαίωμα προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης μπορεί να ασκηθεί περισσότερες από μία φορές.

3. Ο χρόνος προαιρετικής ασφάλισης του παρόντος και ο χρόνος που μπορεί να αναγνωριστεί κατά το άρθρο 64 δεν μπορούν να υπερβαίνουν αθροιστικά τα τρία (3) έτη.

4. Κατά το διάστημα της προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης, οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν μηνιαίως την εκάστοτε ισχύουσα νόμιμη ασφαλιστική εισφορά, υπολογιζόμενη επί του ποσού που αντιστοιχεί στον κατώτατο μισθό υπαλλήλων, όπως εκάστοτε ισχύει. Οι ασφαλισμένοι μπορούν να καταβάλλουν εισφορές, υπολογιζόμενες κατά το εδάφιο 3, και για το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την απώλεια της ασφαλιστέας ιδιότητας μέχρι την άσκηση του δικαιώματος προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης.

5. Η διακοπή της προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης επέρχεται με αίτηση του ασφαλισμένου από την πρώτη του επόμενου μήνα της υποβολής της ή εάν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1.

Άρθρο 64

Αναγνώριση χρόνου ασφάλισης

1. Οι ασφαλισμένοι του Ταμείου που έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης σε αυτό τουλάχιστον δώδεκα (12) ετών μπορούν να καταβάλουν εφάπαξ το σύνολο των εισφορών που αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα που υπολείπεται, προκειμένου να συμπληρωθεί χρόνος ασφάλισης δεκαπέντε (15) ετών κατά την παρ. 1 του άρθρου 52, με την επιφύλαξη του άρθρου 63 παρ. 3.

2. Οι μισθωτοί ασφαλισμένοι του Ταμείου καταβάλλουν για κάθε αναγνωριζόμενο μήνα ασφάλισης εισφορά ίση με το ύψος της συνολικής εισφοράς επικουρικής σύνταξης εργοδότη και εργαζομένου, όπως αυτό διαμορφώνεται κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης αναγνώρισης, επί των ασφαλιστέων αποδοχών του ασφαλισμένου κατά τον τελευταίο μήνα πλήρους απασχόλησης πριν από την υποβολή της αίτησης αναγνώρισης.

3. Οι μη μισθωτοί ασφαλισμένοι του Ταμείου καταβάλλουν για κάθε αναγνωριζόμενο μήνα ασφάλισης την ασφαλιστική εισφορά που αντιστοιχεί στην ασφαλιστική κατηγορία που έχουν επιλέξει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

Άρθρο 65

Ενδικοφανείς προσφυγές

1. Ο ασφαλισμένος, ο συνταξιούχος ή/και όποιος έχει έννομο συμφέρον και υφίσταται ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη του Ταμείου, ιδίως σχετική με την υπαγωγή στην ασφάλιση, τις εισφορές, τον υπολογισμό και την καταβολή της σύνταξης, δικαιούται να ασκήσει ενώπιον των Διοικητικών Επιτροπών του επόμενου άρθρου ενδικοφανή προσφυγή εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την πλήρη γνώση της πράξης ή της παράλειψης.

2. Η πλήρης γνώση της πράξης τεκμαίρεται από την ανάρτησή της στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του άρθρου 61 και την ηλεκτρονική της αποστολή στον ενδιαφερόμενο.

3. Η ενδικοφανής προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα του άρθρου 61 και περιέχει κατ' ελάχιστον την προσβαλλόμενη πράξη, τους ισχυρισμούς και το αίτημα του προσφεύγοντος.

Άρθρο 66

Διοικητικές επιτροπές εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών

1. Με απόφαση του Δ.Σ. συνιστώνται και συγκροτούνται στο Ταμείο μέχρι τρεις (3) τριμελείς Διοικητικές Επιτροπές αρμόδιες για την εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών του άρθρου 65. Με όμοια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας των Διοικητικών Επιτροπών, δύναται να τροποποιείται ο αριθμός τους και ρυθμίζεται και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα.

2. Στις Διοικητικές Επιτροπές διορίζεται με διετή θητεία ως Πρόεδρος Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ. και ως μέλη δύο (2) υπάλληλοι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή εποπτευόμενου οργανισμού, πλην του Ταμείου, κατηγορίας ΠΕ, με πενταετή τουλάχιστον υπηρεσία στο Υπουργείο ή σε εποπτευόμενο φορέα, με τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους.. Η αρμοδιότητα υπόδειξης των μελών του Ν.Σ.Κ. ανήκει στον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. και των υπαλλήλων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή εποπτευόμενου οργανισμού ανήκει στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

3. Εντός προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών από την κατάθεση στο Ταμείο της ενδικοφανούς προσφυγής η Επιτροπή εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση, την οποία αποστέλλει ηλεκτρονικά στον προσφεύγοντα αποκλειστικά μέσω της πλατφόρμας

του άρθρου 61. Αν εντός της ανωτέρω προθεσμίας δεν εκδοθεί απόφαση, θεωρείται ότι η ενδικοφανής προσφυγή έχει απορριφθεί.

4. Το Ταμείο έχει δικαίωμα άσκησης προσφυγής κατά των αποφάσεων των Διοικητικών Επιτροπών, για υποθέσεις των οποίων το οικονομικό αντικείμενο υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, καθώς και για υποθέσεις που δεν αποτιμώνται σε χρήμα, επιφέρουν ωστόσο οικονομικές συνέπειες για το Ταμείο. Με απόφαση του Δ.Σ. είναι δυνατή η μεταβολή του ορίου του ποσού του προηγούμενου εδαφίου.

Άρθρο 67

Παραγραφή απαιτήσεων υπέρ και κατά του Ταμείου

1. Οι απαιτήσεις του Ταμείου από μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές υπόκεινται σε εικοσαετή παραγραφή, που αρχίζει από την πρώτη μέρα του επόμενου έτους εντός του οποίου παρασχέθηκε η ασφαλιστέα εργασία ή υπηρεσία.
2. Για την παραγραφή των απαιτήσεων υπέρ και κατά του Ταμείου εφαρμόζονται αναλόγως το άρθρο 137 του ν. 3605/2008 (Α' 58) σε συνδυασμό με τα άρθρα 137 έως και 144 του ν. 4270/2014 (Α' 143).

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Εξουσιοδοτικές και Μεταβατικές Διατάξεις

Άρθρο 68

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζονται οι αποδοχές και οι εν γένει απολαβές και αποζημιώσεις:
  - α) Του Προέδρου και των μελών του Δ.Σ. του Ταμείου,
  - β) Των προσώπων της παρ. 2 του άρθρου 31 του παρόντος.
  - γ) Των προσώπων που κατέχουν θέσεις ευθύνης στην οργανική μονάδα του Ταμείου που είναι αρμόδια για την επενδυτική λειτουργία.
 Οι αποδοχές και οι εν γένει απολαβές και αποζημιώσεις των προσώπων των περ. α) – γ) δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.
2. Ο Οργανισμός του Ταμείου καταρτίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται εντός ενός (1) έτους από τη συγκρότηση σε σώμα του πρώτου Δ.Σ., με πρόταση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. του Ταμείου.
3. Με απόφαση του Δ.Σ., που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την πρώτη συγκρότησή του, καταρτίζεται ο Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας του Ταμείου, στον οποίο καθορίζονται τεχνικά ή λεπτομερειακά θέματα λειτουργίας του Ταμείου και ιδίως θέματα που αφορούν στις συνεδριάσεις, στα πρακτικά ή στην εκπροσώπησή του, καθώς και στη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων ή στην παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής.
4. Με απόφαση του Δ.Σ., που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την πρώτη συγκρότησή του, και ύστερα από σχετική αναλογιστική μελέτη, καταρτίζεται ο Κανονισμός Ασφάλισης και Παροχών του Ταμείου. Με τον Κανονισμό αυτό

εξειδικεύονται τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την εγγραφή των ασφαλισμένων στο Ταμείο και την απονομή των παροχών, ο τύπος του απογραφικού δελτίου, τα ασφαλιστέα πρόσωπα, οι ασφαλιστικές εισφορές και οι πόροι, ο χρόνος ασφάλισης, τα δικαιούμενα επικουρική σύνταξη πρόσωπα, οι διαδικασίες και ο τρόπος υπαγωγής, είσπραξης εισφορών και χορήγησης παροχών, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, η έναρξη και λήξη των παροχών, όπως αυτές καθορίζονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα.

5. Με απόφαση του Δ.Σ. που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την πρώτη συγκρότησή του, καταρτίζεται Κανονισμός Οικονομικής Οργάνωσης και Λογιστικής Λειτουργίας, με τον οποίο ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στην οικονομική οργάνωση και λογιστική λειτουργία του Ταμείου, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα.

6. Με απόφαση του Δ.Σ. που εκδίδεται εντός ενός (1) έτους από την πρώτη συγκρότησή του, καταρτίζεται Κανονισμός Επενδύσεων του Ταμείου, με τον οποίο εξειδικεύονται οι κανόνες και οι διαδικασίες για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα. Έως την έκδοση του Κανονισμού του προηγούμενου εδαφίου και για τα θέματα, τα οποία ρυθμίζει σύμφωνα με τα ανωτέρω, εφαρμόζεται προσωρινός Κανονισμός Επενδύσεων του Ταμείου, ο οποίος εκδίδεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων εντός ενός (1) μηνός από τη σύσταση του Ταμείου.

7. Οι Κανονισμοί των παρ. 5 και 6 προσαρτώνται στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Ταμείου.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, μετά από εισήγηση του Δ.Σ. του Ταμείου και γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, καθορίζονται οι τεχνικές παράμετροι για τον ακριβή τρόπο υπολογισμού της επικουρικής σύνταξης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα. Οι τεχνικές παράμετροι του προηγούμενου εδαφίου δύνανται να αναπροσαρμόζονται με όμοια απόφαση.

Άρθρο 69

Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή

1. Μέχρι τον διορισμό του πρώτου Δ.Σ., το Ταμείο διοικείται από Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή, η οποία συγκροτείται ως μεταβατικό όργανο διοίκησης του Ταμείου με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το αργότερο μέσα σε έναν (1) μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή αποτελείται από επτά (7) μέλη:

α) Τον Γενικό Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών υποθέσεων, ως Πρόεδρο,

β) Έναν (1) Υποδιοικητή του e-ΕΦΚΑ,

γ) Δύο (2) νομικούς εξειδικευμένους σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης,

γ) Έναν (1) εμπειρογνώμονα από τον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, εξειδικευμένους στα υπολογιστικά συστήματα/στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών,

δ) Έναν (1) χρηματοοικονομικό αναλυτή και

ε) Ένα (1) πρόσωπο εξειδικευμένο στην οικονομική ανάλυση ή/και στη διοίκηση επιχειρήσεων.

3. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή μπορεί να προσλαμβάνει με σχετική σύμβαση συντονιστή έργου, επιφορτισμένο με διοικητικά - επιτελικά καθήκοντα. Οι πάσης φύσεως αποδοχές, αμοιβές και αποζημιώσεις του συντονιστή έργου, ορίζονται με τη σύμβαση του πρώτου εδαφίου.

4. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή διενεργεί όλες τις απαραίτητες πράξεις και προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές ενέργειες προς τον σκοπό της έγκαιρης έναρξης και της εύρυθμης λειτουργίας του Ταμείου και ασκεί όλες τις αρμοδιότητες του Δ.Σ..

5. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Μεριμνά για την ανάδειξη του πρώτου Δ.Σ. του Ταμείου εντός εύλογου χρόνου και σε κάθε περίπτωση εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος και διενεργεί τις απαραίτητες προπαρασκευαστικές ενέργειες για την πρόσληψη του πρώτου Διευθύνοντος Συμβούλου.

β) Συντάσσει προσχέδιο του Οργανισμού του Ταμείου το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

γ) Συντάσσει τα προσχέδια των Κανονισμών που είναι αναγκαίοι για τη λειτουργία του Ταμείου το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

δ) Μεριμνά για τη στέγαση, τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό, τις ψηφιακές λειτουργίες και τη στελέχωση του Ταμείου και μπορεί να προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες για τη σύναψη των σχετικών συμβάσεων. Για την αντιμετώπιση των στεγαστικών αναγκών των υπηρεσιών του Ταμείου δύναται να του παραχωρούνται κατά χρήση ακίνητα του Δημοσίου από την Εταιρία Ακινήτων Δημοσίου ή άλλους φορείς του Δημοσίου ή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

ε) Προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για το άνοιγμα και την κίνηση των λογαριασμών στις Τράπεζες, καθώς και για την τήρηση των απαιτούμενων βιβλίων, στοιχείων και μητρώων.

στ) Παρέχει στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων τακτική ενημέρωση για ζητήματα απολογισμού και προγραμματισμού των δραστηριοτήτων της και έκτακτα ενημέρωση για κάθε θέμα που εμπίπτει στις αρμοδιότητές της όταν οι συνθήκες το απαιτούν ή εάν της ζητηθεί από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

6. Εάν κάποιο από τα μέλη της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής είναι δημόσιος υπάλληλος ή λειτουργός δικαιούται ειδική άδεια απουσίας από την υπηρεσία του και διατηρεί κατά τον χρόνο αυτό όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την υπαλληλική του ιδιότητα ή την ιδιότητά του ως δημόσιου λειτουργού.

7. Οι αποδοχές και οι εν γένει απολαβές και αποζημιώσεις του Προέδρου και των υπολοίπων μελών της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.

8. Για τα μέλη της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 13 έως και 19.

9. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή συνεπικουρείται από Μονάδα Υποστήριξης, η οποία αποτελείται από δέκα (10) συνεργάτες, εκ των οποίων οι πέντε (5)

μπορούν να είναι μετακλητοί. Για τη στελέχωση και τη λειτουργία της Μονάδας Υποστήριξης της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 27 του παρόντος.

10. Για το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο το Ταμείο διοικείται από την Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή και το αργότερο μέχρι την έγκριση του πρώτου του προϋπολογισμού, οι δαπάνες του βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται υπό Ειδικό Φορέα 1033 203 0000000 “Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων”.

Άρθρο 70

Μεταβατική Επενδυτική Επιτροπή

1. Για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη από την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου, οι αρμοδιότητες της Επενδυτικής Επιτροπής του άρθρου 28 ανατίθενται στην Επενδυτική Επιτροπή της Ανώνυμης Εταιρείας του άρθρου 12 του ν. 2768/1999 (Α’ 273) με την επωνυμία “Εταιρεία Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης - Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών” και τον διακριτικό τίτλο “ΕΔΕΚΤ - Α.Ε.Π.Ε.Υ.” (εφεξής ΕΔΕΚΤ).
2. Η Επιτροπή της παρ. 1 ασκεί τις αρμοδιότητές της σύμφωνα με τον προσωρινό Κανονισμό Επενδύσεων του Ταμείου της παρ. 6 του άρθρου 68 .
3. Στη σύμβαση ανάθεσης που υπογράφεται μεταξύ του Ταμείου και της ΕΔΕΚΤ καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 71

Μεταβατικός Διαχειριστής Επενδύσεων

1. Για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη από την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου, Διαχειριστής Επενδύσεων ορίζεται η ΕΔΕΚΤ για μέρος ή το σύνολο των προς επένδυση περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου, σύμφωνα με σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ του Ταμείου και της ΕΔΕΚΤ.
2. Πέραν των αρμοδιοτήτων του άρθρου 50, η ΕΔΕΚΤ:
  - α) Συντάσσει και υποβάλλει στο Δ.Σ. ή στην Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή δήλωση αποδοχής των αρχών και κανόνων του Κανονισμού Επενδύσεων του Ταμείου, και μέχρι την κατάρτισή του, τις αρχές και τους κανόνες του προσωρινού Κανονισμού Επενδύσεων του Ταμείου, τους οποίους εφαρμόζει κατά την πραγματοποίηση επενδύσεων.
  - β) Συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Ταμείου, την Επενδυτική Επιτροπή, τον θεματοφύλακα, τον υπεύθυνο διαχείρισης κινδύνων, τους αναλογιστές, τους ορκωτούς και τους εσωτερικούς ελεγκτές.

Άρθρο 72

Μεταβατική διάταξη για ενδικοφανείς προσφυγές

Μέχρι τη σύσταση των Διοικητικών Επιτροπών η εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών του άρθρου 65 διενεργείται από το Δ.Σ. του Ταμείου.

Άρθρο 73
Μεταβατικός σύμβουλος προσλήψεων

Κατά την πρώτη εφαρμογή των προβλεπόμενων στα άρθρα 12 παρ. 4 και 24 παρ. 2, ο σύμβουλος προσλήψεων επιλέγεται από την Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή του άρθρου 69 , μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδίδεται από την ίδια.

ΜΕΡΟΣ Ε΄
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 74
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του.

Αθήνα, 28.06.2021

Οι ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Η ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Ο Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Αντώνιος Νικητάκης διατύπωσε την ακόλουθη έγγραφη γνώμη:

«Εισάγουμε ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 περ. γ΄ του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (ΦΕΚ Α΄ 52), το σχέδιο νόμου του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με τίτλο «ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ» για να προκληθεί η γνωμοδότησή της σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος, και εκθέτουμε τα ακόλουθα:

Α. Με το υπό επεξεργασία σχέδιο νόμου επιχειρείται η πλήρης αναμόρφωση της αρχιτεκτονικής του συστήματος επικουρικής ασφάλισης με την εισαγωγή και εφαρμογή του κεφαλαιοποιητικού συστήματος οικονομικής λειτουργίας στην επικουρική ασφάλιση, αντί του ως τώρα ισχύοντος διανεμητικού, καθώς και με την ίδρυση του Ταμείου Επικουρικής

Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ), ενός δημόσιου Ταμείου, το οποίο θα είναι αρμόδιο για τη διαχείριση της λειτουργίας της.

Β. Αν ήθελε θεωρηθεί ότι το παρόν νομοσχέδιο παραδεκτώως εισάγεται ενώπιον της Ολομέλειας υπό του Προέδρου αυτής, κατ' άρθρο 131 παρ. 3 του π.δ. 1225/1981, τα εγχειρόμενα ζητήματα δημοσιονομικής και μη σπουδαιότητας επί των οποίων δύναται να γνωμοδοτήσει το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι τα ακόλουθα:

Με το παρόν νομοσχέδιο επιχειρείται, όπως αναφέρεται στη συνοδεύουσα αυτό αιτιολογική έκθεση, η πλήρης αναμόρφωση της αρχιτεκτονικής του συστήματος επικουρικής ασφάλισης. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, εισάγεται στην εθνική έννομη τάξη το κεφαλαιοποιητικό σύστημα επικουρικής ασφάλισης, για την κάλυψη κοινωνικοασφαλιστικών κινδύνων γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, σε αντικατάσταση του ως τώρα ισχύοντος διανεμητικού συστήματος (pay as you go). Βάσει του διανεμητικού συστήματος επικουρικής ασφάλισης, οι καταβαλλόμενες ετήσιες εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών καλύπτουν τις κατ' έτος καταβαλλόμενες συντάξεις. Ταυτόχρονα όμως, δημιουργείται η προσδοκία στους ασφαλισμένους ότι αυτοί θα λάβουν στο μέλλον τα ίδια οφέλη τα οποία εξασφάλισαν αυτοί στους παλαιότερους συνταξιούχους (αλληλεγγύη των γενεών).

Μειονέκτημα του συστήματος αυτού είναι ότι καθίσταται ευάλωτο στη δημογραφική γήρανση, δεδομένου ότι το επίπεδο των συντάξεων που μπορούν να υποστηριχθούν μέσω των εισφορών εργαζομένων και εργοδοτών εξαρτάται ουσιαστικά από τους δημογραφικούς συσχετισμούς στο ασφαλιστικό σύστημα, δηλαδή την αναλογία εργαζομένων προς συνταξιούχους που, με τη σειρά της, εξαρτάται από τους δημογραφικούς συσχετισμούς στον πληθυσμό, δηλαδή την αναλογία νέων προς ηλικιωμένους. Από τα συμπεράσματα της Αναλογιστικής Μελέτης, τα οποία συνοδεύουν το επίμαχο νομοσχέδιο, προκύπτει για τη Χώρα μας μια δημογραφική τάση, που είναι πολύ δυσμενής για τον κλάδο της επικουρικής ασφάλισης. Ειδικότερα, ενώ το 2021 η αναλογία ενεργών ασφαλισμένων προς συνταξιούχους είναι 2,67:1, ήδη το 2045 προβλέπεται να μειωθεί σε 1,60:1.

Με το παρόν νομοσχέδιο εισάγεται το κεφαλαιοποιητικό σύστημα επικουρικής ασφάλισης, το οποίο έχει την έννοια ότι οι τρέχουσες εισφορές των ασφαλισμένων συγκεντρώνονται σε ατομικούς λογαριασμούς, αποταμιεύονται και επενδύονται στη βάση προκαθορισμένων κανόνων και διαδικασιών, σχηματίζοντας αποθεματικό, το οποίο χρηματοδοτεί το εισόδημά τους κατά τον συνταξιοδοτικό τους βίο. Ως προς το ύψος των επικουρικών συντάξεων βάσει του νέου συστήματος, εκτιμάται ότι αυτό θα κυμανθεί, κατά μέσο όρο, σε ποσοστό 11%-13% υψηλότερο από την παροχή που υπολογίζεται χωρίς την μεταρρύθμιση (βλ. συμπεράσματα Αναλογιστικής Μελέτης). Επιπρόσθετα, με το νέο σύστημα επιδιώκεται η ενίσχυση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος που επιτυγχάνεται με την διασπορά του ασφαλιστικού κινδύνου, η σώρευση κεφαλαίου εθνικής αποταμίευσης που θα αξιοποιηθεί προς όφελος της οικονομίας και, τέλος, η σταδιακή ενίσχυση της

εμπιστοσύνης στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας και της εισφοροδιαφυγής.

Πλην όμως, ναι μεν με το νέο σύστημα παρακάμπτεται ο δημογραφικός κίνδυνος, εισάγονται όμως δυνητικοί κίνδυνοι σχετιζόμενοι με την απόδοση των προϊόντων στα οποία επενδύονται οι εισφορές των ασφαλισμένων (δάνεια, ομόλογα, μετοχές κτλ). Σε αυτό το πλαίσιο, η κρατική μέριμνα για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση (άρθρο 22 παρ. 5 Συντάγματος) επιτάσσει στο Κράτος να διασφαλίζει την επάρκεια των παροχών και τη βιωσιμότητα των οικείων ασφαλιστικών οργανισμών (πρβλ. ΣτΕ 1890/2019). Για το λόγο αυτό, είναι κεφαλαιώδους σημασίας και σύμφωνη με το πνεύμα του άρθρου 22 παρ. 5 Συντάγματος, η προβλεπόμενη στο άρθρο 67 του νομοσχεδίου ρύθμιση παροχής κρατικής εγγύησης για την καταβολή ελάχιστης ανταποδοτικής μηνιαίας επικουρικής σύνταξης, η οποία θα υπολογίζεται στη βάση του ύψους της πραγματικής αξίας των καταβληθεισών εισφορών. Με τη ρύθμιση αυτή, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση, το Κράτος εγγυάται μη αρνητικές αποδόσεις, δοθέντος ότι θα απονέμεται επικουρική σύνταξη τουλάχιστον ίση με αυτή που αντιστοιχεί στις εισφορές που καταβλήθηκαν.

Η μετάβαση στο νέο σύστημα σχεδιάζεται να ολοκληρωθεί σταδιακά. Στο προτεινόμενο κεφαλαιοποιητικό σύστημα θα ενταχθούν υποχρεωτικά, καταρχήν, οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας, που αναλαμβάνουν για πρώτη φορά εργασία από 1.1.2022 και εφεξής (βλ. αναλυτικά άρθρο 6 νομοσχεδίου). Λόγω της αργής «ωρίμανσης» της μεταρρύθμισης, την πρώτη δεκαετία λειτουργίας του νέου συστήματος προβλέπεται να ενταχθούν στην κεφαλαιοποιητική επικουρική ασφάλιση μικρό ποσοστό των ασφαλισμένων, ενώ η πλειονότητα θα παραμένει στην παλαιά διανεμητική επικουρική ασφάλιση. Αντίστοιχα, στην αρχή της τρίτης δεκαετίας από την έναρξη λειτουργίας του νέου συστήματος το ποσοστό κάλυψης της κεφαλαιοποιητικής επικουρικής ασφάλισης αναμένεται να υπερβεί το 50% του συνόλου των ασφαλισμένων επικουρικής και περί το έτος 2070, το ποσοστό κάλυψης αναμένεται να υπερβεί το 90%.

Όπως ρητά αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση, η νέα μορφή της επικουρικής ασφάλισης δεν μεταβάλλει το καθεστώς επικουρικής ασφάλισης των σημερινών συνταξιούχων και δεν επηρεάζονται οι υφιστάμενες επικουρικές συντάξεις, οι εισφορές ή το εύρος των καλύψεων που οι συνταξιούχοι απολαμβάνουν. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται πανηγυρικά με το άρθρο 66 του νομοσχεδίου, με το οποίο ορίζεται ότι οι υφιστάμενες επικουρικές συντάξεις δεν θίγονται από την εισαγωγή του κεφαλαιοποιητικού οικονομικού συστήματος στην επικουρική ασφάλιση. Και τούτο, διότι το Κράτος μεριμνά για την κάλυψη του κόστους μετάβασης, που συνίσταται στην απομείωση των εσόδων που προκύπτει από την ανακατεύθυνση των εισφορών από το διανεμητικό σύστημα επικουρικής ασφάλισης στο νέο κεφαλαιοποιητικό. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της αναλογιστικής μελέτης, βάσει του βασικού σεναρίου αυτής, το κόστος της μετάβασης για την πρώτη δεκαετία, ανέρχεται σωρευτικά σε 3 δισ. ευρώ, ενώ για το σύνολο της περιόδου 2022-2070 το κόστος μετάβασης σε όρους παρούσας αξίας (με επιτόκιο

προεξόφλησης 3,5%) ανέρχεται σε 56 δισ. ευρώ. Βάσει των συμπερασμάτων της Μελέτης Βιωσιμότητας Δημοσίου Χρέους, σε όλα τα σενάρια που εξετάστηκαν το αποτέλεσμα της ανάλυσης είναι θετικό υπό την έννοια ότι η υλοποίηση της μεταρρύθμισης μακροπρόθεσμα οδηγεί σε χαμηλότερο λόγο χρέους προς ΑΕΠ. Ειδικότερα, στο σενάριο βάσης το χρέος αυξάνεται κατά 0,1% του ΑΕΠ την πρώτη δεκαετία λειτουργίας του νέου συστήματος, ενώ στη συνέχεια ακολουθεί πτωτική πορεία και τελικά μειώνεται κατά 6,3% του ΑΕΠ το 2070 σε σύγκριση με το επίπεδο της προσομοίωσης χωρίς τη μεταρρύθμιση.

Εν κατακλείδι, το νέο σύστημα κεφαλαιοποιητικής επικουρικής ασφάλισης έχει θετικές πτυχές, που στοχεύουν να αντιμετωπίσουν την πίεση που δέχεται το ασφαλιστικό σύστημα, εξαιτίας της γήρανσης του πληθυσμού και της μείωσης των νέων ασφαλιστικών εισφορών, ενώ, δεν φαίνεται να θίγει τα δικαιώματα των συνταξιούχων που παραμένουν στο παλαιό διανεμητικό σύστημα επικουρικής ασφάλισης. Εντούτοις, με δεδομένο ότι δεν έχουν προσκομιστεί τα πλήρη κείμενα των συνοδευτικών του νομοσχεδίου μελετών, δεν δύναται να εκτιμηθεί από εμάς – ιδίως λόγω του κόστους μετάβασης από το παλαιό σύστημα στο νέο και του επενδυτικού κινδύνου στον οποίο υπόκεινται οι εισφορές των νέων ασφαλισμένων – η ακριβής επίδραση της προτεινόμενης μεταρρύθμισης στο ασφαλιστικό σύστημα, ούτε και να επιβεβαιωθεί ο προβλεπόμενος θετικός αντίκτυπος αυτής στο δημόσιο χρέος.».

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Η ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Οι ορισθέντες από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου εισηγητές επί του εισαγόμενου νομοσχεδίου Σύμβουλοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου Κωνσταντίνος Εφεντάκης και Δημήτριος Τσακανίκας παρουσίασαν τις εισηγήσεις τους, οι οποίες έχουν ως ακολούθως:

Γενικές παρατηρήσεις¹

1. Διεθνώς, τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης μπορεί να διακριθούν σε δύο βασικές κατηγορίες. Στα διανεμητικά, στα οποία οι κατ' έτος καταβαλλόμενες από τους ασφαλισμένους εισφορές χρησιμοποιούνται για την καταβολή στους συνταξιούχους των συντάξεων του ίδιου έτους, υπό την έννοια δε αυτή, στηρίζονται στην προσδοκία κάθε γενεάς ασφαλισμένων ότι, στο μέλλον, θα λάβουν και οι ίδιοι, από τις εισφορές της επόμενης γενεάς ασφαλισμένων, τις παροχές που εξασφαλίζουν στους νυν συνταξιούχους. Και στα κεφαλαιοποιητικά, στα οποία οι εισφορές κάθε ασφαλισμένου σωρεύονται,

¹ Εισήγηση του Συμβούλου Κωνσταντίνου Εφεντάκη

ως αποταμίευση του ιδίου, σε ατομική μερίδα που το υπόλοιπό της κατά τον χρόνο επέλευσης του καλυπτόμενου κοινωνικοασφαλιστικού κινδύνου (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου), μαζί με τις όποιες αποδόσεις έχουν προκύψει από την επένδυση του συνόλου των ποσών των ατομικών μερίδων, χρησιμοποιείται αποκλειστικώς για τη χρηματοδότηση της δικής του σύνταξης. Ενώ, επομένως, στα διανεμητικά συστήματα καθοριστικό για το ύψος των απονεμόμενων συνταξιοδοτικών παροχών παράγοντα αποτελεί η αναλογία εντός του συστήματος ασφάλισης μεταξύ εργαζομένων και συνταξιούχων, στα κεφαλαιοποιητικά συστήματα κρίσιμη αποβαίνει η διαχείριση των κεφαλαίων του συστήματος. Συνακόλουθα, οποιασδήποτε κατηγορίας σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και εάν επιλεγεί, οι ασφαλισμένοι του συστήματος υπόκεινται, όσον αφορά τις προσδοκίες τους από την ένταξή τους σε αυτό, σε διακινδύνευση, εκείνοι των διανεμητικών συστημάτων στη διακινδύνευση της επιδείνωσης των δημογραφικών δεικτών και εκείνοι των κεφαλαιοποιητικών συστημάτων στη διακινδύνευση της πορείας των αγορών.

2. Παρά τον παραδοσιακά διανεμητικό χαρακτήρα του ελληνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, το Σύνταγμα, κατοχυρώνοντας στο άρθρο 22 παρ. 5 τον θεσμό της κοινωνικής ασφάλισης και ανάγοντας τη μέριμνα για την προαγωγή του σε σκοπό του Κράτους, δεν προκρίνει κατά το γράμμα αυτού την εισαγωγή συστήματος της μίας ή της άλλης κατηγορίας καταλείποντας έτσι στον κοινό νομοθέτη την ευχέρεια διαμόρφωσής του. Η ευχέρεια, ωστόσο, αυτή δεν είναι απεριόριστη, καθώς οριοθετείται, πρώτον, από την απαίτηση παροχής της κοινωνικής ασφάλισης - στο μέτρο που ο νομοθέτης προβλέπει την υποχρεωτική υπαγωγή σε αυτήν - αποκλειστικώς από το Κράτος ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και, δεύτερον, από τις αρχές της αλληλεγγύης (άρθρο 25 παρ. 4 του Συντάγματος), της ισότητας στα δημόσια βάρη (άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος) και της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος), οι οποίες επιβάλλουν κάθε επέμβαση του νομοθέτη, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης νέου συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, να μην παραβιάζει τον συνταγματικό πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού δικαιώματος, τη χορήγηση, δηλαδή, στον συνταξιούχο παροχών αναλόγων προς τις καταβληθείσες από αυτόν εισφορές και τον συνολικό χρόνο ασφάλισής του και ικανών να του επιτρέπουν να διαβιώνει με αξιοπρέπεια, εξασφαλίζοντας τους όρους όχι μόνο της φυσικής του υπόστασης, αλλά και της συμμετοχής του στην κοινωνική ζωή με τρόπο που να μην αφίσταται ουσιωδώς από τις αντίστοιχες συνθήκες του εργασιακού του βίου. Προκειμένου δε να ανταποκριθεί στις ανωτέρω δεσμεύσεις του και να μην υπερβεί τα όρια που χαράσσει το Σύνταγμα, ο νομοθέτης, όταν θεσπίζει νέο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, οφείλει, ενόψει και της γενικότερης υποχρέωσής του για «προγραμματισμό και συντονισμό της οικονομικής δραστηριότητας για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης» (άρθρο 106 παρ. 1 του Συντάγματος), να προκαλέσει, πριν από την ψήφιση του σχετικού νόμου, τη σύνταξη αναλογιστικής μελέτης, με την οποία να τεκμηριώνεται η βιωσιμότητα του νέου συστήματος και η επάρκεια των παροχών που θα απονέμονται από αυτό (βλ. ΣτΕ Ολ.1889 - 1890/2019).

3. Ως εκ της υποχρεωτικότητας της υπαγωγής σε αυτήν, στους ίδιους ως άνω, όπως και για την κύρια ασφάλιση, περιορισμούς υπόκειται ο νομοθέτης και κατά την εισαγωγή νέου συστήματος επικουρικής ασφάλισης. Με την αυτονόητη, πάντως, διευκρίνιση ότι, με τη χορήγηση παροχών, επιπλέον των απονεμόμενων από τους φορείς κύριας ασφάλισης, οι φορείς επικουρικής ασφάλισης καλούνται συμπληρωματικά μόνο να συμβάλλουν στην επίτευξη του κατά το άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος δημοσίου σκοπού, ήτοι στη διασφάλιση υπέρ των συνταξιούχων ενός ικανοποιητικού και κατά το δυνατόν εγγύς εκείνου που είχαν κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου επιπέδου διαβίωσης (βλ. ΣτΕ Ολ. 2290/2015).

4. Το σήμερα υφιστάμενο σύστημα επικουρικής ασφάλισης, στο οποίο έχουν υπαχθεί οι ασφαλιζόμενοι για πρώτη φορά από 1.1.2014, αλλά και οι παλαιοί ασφαλισμένοι, για τον χρόνο της ασφάλισής τους από 1.1.2015 και εφεξής, θεσπίστηκε με τα άρθρα 35 - 48 του ν. 4052/2012 και αναμορφώθηκε ήδη δύο φορές με τα άρθρα 74 - 85 του ν. 4387/2016 και 1 - 9 του ν. 4670/2020. Υπό τις εν λόγω διατάξεις, η επικουρική ασφάλιση, για την παροχή της οποίας είχε αρχικώς συσταθεί αυτοτελές νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου [Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ - βλ. άρθρο 35 παρ. 1 του ν. 4052/2012) και μετέπειτα Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ - βλ. άρθρο 74 του ν. 4387/2016)], έχει πλέον ανατεθεί σε Κλάδο (Επικουρικής Ασφάλισης), «με πλήρη οικονομική, λογιστική και περιουσιακή αυτοτέλεια», εντός του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ - βλ. άρθρο 1 του ν. 4670/2020) και, μολονότι ως «οικονομικό σύστημα λειτουργίας» διατηρεί το κύριο χαρακτηριστικό των διανεμητικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, τη χρηματοδότηση, δηλαδή, των κατ' έτος καταβαλλόμενων συντάξεων από τις εισπραχθείσες το ίδιο έτος ασφαλιστικές εισφορές, ενσωματώνει στοιχεία των κεφαλαιοποιητικών συστημάτων, εξ ου και από τον ίδιο νομοθέτη κατονομάζεται ως «διανεμητικό σύστημα προκαθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση» (βλ. άρθρο 39 παρ. 1 του ν. 4052/2012, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από 1.1.2017 με το άρθρο 78 του ν. 4387/2016). Τέτοια στοιχεία είναι, ιδίως, η τήρηση, από 1.1.2014, ατομικών μερίδων για τις καταβαλλόμενες για κάθε ασφαλισμένο εισφορές (βλ. άρθρο 39 παρ. 2 του ν. 4052/2012, όπως ισχύει), ο καθορισμός του ποσού της επικουρικής σύνταξης επί τη βάση «πλασματικού ποσού επιστροφής» που εφαρμόζεται στις συνολικώς καταβληθείσες εισφορές, αποδίδοντας μία οιονεί απόδοσή τους, προκύπτει δε από την ποσοστιαία μεταβολή των συντάξιμων αποδοχών όλων των ασφαλισμένων (βλ. άρθρο 42 παρ. 1 του ν. 4052/2012, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε αρχικώς με το άρθρο 96 παρ. 1 του ν. 4387/2016 και εκ νέου με το άρθρο 44 του ν. 4670/2020) και, συναφώς, η κατάργηση των μέχρι τότε προβλεπόμενων κατώτατων ορίων επικουρικών συντάξεων (βλ. άρθρο 42 παρ. 5 του ν. 4052/2012, όπως ισχύει).

5. Με την προαναφερόμενη οικονομική του λειτουργία και καθόσον, μέσω του «πλασματικού ποσοστού επιστροφής», το ύψος των επικουρικών συντάξεων συναρτάται, σε τελευταία ανάλυση, με την εξέλιξη της ελληνικής

οικονομίας, το υφιστάμενο σύστημα επικουρικής ασφάλισης ενέχει για τους ασφαλισμένους διακινδύνευση όχι μόνο δημογραφική, αλλά και μακροοικονομική. Διακινδυνεύσεις που, αφενός, επέβαλαν την προηγούμενη της θέσπισης του συστήματος αυτού κατάρτιση αναλογιστικής μελέτης, η οποία ωστόσο δεν είχε, ως φαίνεται, συνταχθεί, με συνέπεια το Συμβούλιο της Επικρατείας να αχθεί σε αποφαστική για τη συνταγματικότητα των οικειών διατάξεων του ν. 4387/2016 κρίση (βλ. ΣτΕ Ολ. 1889 - 1890/2019) και που, αφετέρου, εάν επαληθευτούν, δύο πιθανές εκβάσεις μπορεί να έχουν. Είτε, ενόψει και του προβλεπόμενου στο άρθρο 96 του ν. 4387/2016 αυτόματου μηχανισμού εξισορρόπησης για την αναπροσαρμογή των καταβαλλόμενων συνταξιοδοτικών παροχών σε περίπτωση διαπίστωσης ελλειμμάτων, την απίσχναση των επικουρικών συντάξεων. Είτε την προσφυγή στην κρατική χρηματοδότηση, στο πλαίσιο της κατά το άρθρο 1Α του ν. 4387/2016, όπως ισχύει μετά τον ν. 4670/2020, εγγυητικής ευθύνης του Κράτους για την επάρκεια και των επικουρικών συντάξεων, προς διάσωση των συντάξεων αυτών.

6. Κατ' επίκληση των ανωτέρω διακινδυνεύσεων και, ιδίως, της δημογραφικής, που ανακύπτει έντονη, με δεδομένο ότι, κατά τις προβλέψεις της EUROSTAT, αναμένεται ο πληθυσμός της Ελλάδας να μειωθεί από 10,7 εκατομμύρια το έτος 2019 σε 8,6 εκατομμύρια το έτος 2070 και, συγχρόνως, ο δείκτης εξάρτησης των ηλικιωμένων, η αναλογία, δηλαδή, του άνω των 65 ετών πληθυσμού προς τον πληθυσμό ηλικίας 20 - 64 ετών, να αυξηθεί από 37,9 το έτος 2019 σε 65,2 το έτος 2070, με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, ιδρύεται Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ - βλ. άρθρο 4 του σχεδίου νόμου), στην ασφάλιση του οποίου θα υπαχθούν υποχρεωτικά οι αναλαμβάνοντες ασφαλιστέα δραστηριότητα από 1.1.2022 και εφεξής (βλ. άρθρο 6 παρ. 1 του σχεδίου νόμου). Λειτουργώντας δε κατά το «κεφαλαιοποιητικό σύστημα προκαθορισμένων εισφορών» (βλ. άρθρα 3 και 5 του σχεδίου νόμου), ο νέος φορέας θα απονέμει επικουρικές συντάξεις οι οποίες, υπό τους αυτούς, όπως σήμερα, όρους (βλ. άρθρα 41 του ν. 4052/2012 και 97 του ν. 4387/2016), ήτοι της συμπλήρωσης ελάχιστου χρόνου ασφάλισης δεκαπέντε ετών για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος (βλ. άρθρο 52 παρ. 1 του σχεδίου νόμου) και της διατήρησης των εισφορών στο τωρινό τους ύψος (βλ. άρθρο 43 παρ. 1 του σχεδίου νόμου), θα υπολογίζονται πλέον με βάση το υπόλοιπο του τηρούμενου για κάθε ασφαλισμένο ατομικού λογαριασμού (βλ. άρθρο 52 παρ. 4 του σχεδίου νόμου), στον οποίον θα σωρεύονται οι καταβληθείσες από τον ίδιον εισφορές και οι αποδόσεις από την επένδυσή τους (βλ. άρθρο 46 του σχεδίου νόμου), ενόψει είτε του προκαθορισμένου από το Ταμείο επενδυτικού προγράμματος, είτε άλλου, περισσότερο ή λιγότερο «συντηρητικού» ή «επιθετικού», που ο ασφαλισμένος θα μπορεί, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, να επιλέγει (βλ. άρθρα 48 και 62 του σχεδίου νόμου).

7. Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου συνοδεύεται από αναλογιστική μελέτη και, ως εκ τούτου, τηρείται ο τύπος της συνταγματικής απαίτησης όπως διατυπώθηκε στη σχετική νομολογία. Αλλωστε, η εν γένει βιωσιμότητα ενός

συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, όπως το εν προκειμένω θεσπιζόμενο, στο οποίο κάθε ατομική σύνταξη αυτοχρηματοδοτείται από τις εισφορές του συγκεκριμένου ασφαλισμένου, μόνο υπό εξαιρετικές και, μάλλον, ακραίες οικονομικές συνθήκες θα μπορούσε να κλονισθεί. Ωσαύτως τηρείται δε και η έτερη, η απορρέουσα από την υποχρεωτικότητα της υπαγωγής στην ασφάλιση του ΤΕΚΑ και συναφής με τη νομική του μορφή, απαίτηση της ίδρυσης του νέου φορέα ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.

8. Από την ουσιαστική άποψη του απαραβίαστου του συνταγματικού πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού δικαιώματος, όπως οριοθετήθηκε στις προηγούμενες σκέψεις, είναι προφανές ότι, ως προς την αρχή της ανταποδοτικότητας, ήτοι την αναλογία παροχών προς εισφορές, η καθιέρωση, με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, της αμιγούς ανταποδοτικότητας των εισφορών, η οποία, αν και δεν κατοχυρώνεται συνταγματικά, πάντως, δεν αποκλείεται από το Σύνταγμα, δεν εγείρει καθ' εαυτή ζήτημα. Ως προς δε την αρχή της αλληλεγγύης και τη σύμφυτη με αυτήν εγγύηση ελάχιστου επιπέδου αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης των συνταξιούχων, η πραγμάτωσή της, με τις προτεινόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις, θα μπορούσε να εντοπισθεί στην πρόβλεψη ελάχιστης επικουρικής σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου του ασφαλισμένου, ίσης με εκείνη που θα προέκυπτε εάν ο ασφαλισμένος είχε συμπληρώσει δεκαπενταετή χρόνο ασφάλισης στο ΤΕΚΑ και σωρεύσει τις εισφορές του χρόνου αυτού που αναλογούν στον νομοθετημένο κατώτατο μισθό υπαλλήλου με πλήρη απασχόληση, όπως ο εν λόγω μισθός θα έχει διαμορφωθεί κατά τον χρόνο επέλευσης της αναπηρίας ή του θανάτου, με τον Κρατικό Προϋπολογισμό να αναπληρώνει, για τις συντάξεις αυτές, τις ελλείπουσες από τον ατομικό λογαριασμό του ασφαλισμένου, εξαιτίας της αδυναμίας συνέχισης της ασφαλιστέας δραστηριότητας, εισφορές (βλ. άρθρα 54 παρ. 3 και 55 παρ. 3 του σχεδίου νόμου).

9. Πρέπει εδώ να επισημανθεί ότι επειδή, παρά τις εκτιμήσεις της αναλογιστικής μελέτης για την υψηλή απόδοση των επενδύσεων του ΤΕΚΑ και, κατ' επέκταση, την αύξηση των συνταξιοδοτικών παροχών, το ποσό των επικουρικών συντάξεων που θα απονέμονται από τον νέο φορέα δεν μπορεί να προδιαγραφεί με βεβαιότητα, το Κράτος εγγυάται ελάχιστη επικουρική σύνταξη, υπολογιζόμενη επί τη βάση της πραγματικής (αποπληθωρισμένης), κατά τον χρόνο επέλευσης του καλυπτόμενου κοινωνικοασφαλιστικού κινδύνου, αξίας των εισφορών που έχουν σωρευθεί στον ατομικό λογαριασμό κάθε ασφαλισμένου (βλ. άρθρο 60 του σχεδίου νόμου). Σε κάθε περίπτωση, δεν πρέπει να παραβλέπεται ότι, όπως προεκτέθηκε, η επικουρική ασφάλιση συμπληρωματική μόνο λειτουργία επιτελεί και ότι, ακριβώς για τη διασφάλιση στους συνταξιούχους ελάχιστου επιπέδου αξιοπρεπούς διαβίωσης, έχει θεσπιστεί, στο πλαίσιο της παρεχόμενης από τον e-ΕΦΚΑ κύριας ασφάλισης, η αποκλειστικώς από κρατικούς πόρους χρηματοδοτούμενη εθνική σύνταξη του άρθρου 7 του ν. 4387/2016.

10. Σοβαρό ζήτημα, με συνταγματική διάσταση, που ανακύπτει από τις ρυθμίσεις του παρόντος νομοσχεδίου έχει να κάνει με τη δεδομένη, ενόψει της υπαγωγής στην ασφάλιση του ΤΕΚΑ όσων αναλαμβάνουν, για πρώτη φορά,

ασφαλιστέα δραστηριότητα από 1.1.2022 και εφεξής, παράλληλη λειτουργία επί μακρό χρόνο τόσο του ήδη υφιστάμενου, όσο και του νέου συστήματος επικουρικής ασφάλισης. Διότι, καθόσον, ως εκ των διανεμητικών του χαρακτηριστικών, το υφιστάμενο σύστημα εξαρτά την καταβολή των συντάξεων κάθε έτους από τις εισπραττόμενες το ίδιο έτος εισφορές, η διαρροή από το σύστημα αυτό των νέων ασφαλισμένων, λόγω της ένταξής τους στο σύστημα που καθιερώνεται με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, συνεπάγεται κίνδυνο διάψευσης των νόμιμων προσδοκιών των υπαχθέντων στο υφιστάμενο σύστημα ασφαλισμένων και όσων πρόκειται υποχρεωτικώς να ενταχθούν σε αυτό μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους, κατά τρόπο που θα μπορούσε να παρίσταται αντίθετος προς την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και να συνιστά προσβολή των περιουσιακών τους δικαιωμάτων. Επ' αυτού, στη μεν παράγραφο 1 του άρθρου 59 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου προβλέπεται ότι «το Κράτος μεριμνά για την κάλυψη της απομείωσης των πόρων του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ από ασφαλιστικές εισφορές, λόγω της εισαγωγής και λειτουργίας του κεφαλαιοποιητικού συστήματος επικουρικής ασφάλισης και διασφαλίζει διαχρονικά την επάρκεια των παροχών των ασφαλισμένων και συνταξιούχων του Κλάδου αυτού». Με τη δε παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 42 του ν. 4052/2012, ούτως ώστε, το απολύτως ουσιώδες, για το ύψος των απονεμόμενων, από το υφιστάμενο σύστημα, επικουρικών συντάξεων, «πλασματικό ποσοστό επιστροφής» να προκύπτει από την ποσοστιαία μεταβολή του αθροίσματος των συντάξιμων αποδοχών όχι μόνον των ασφαλισμένων που θα παραμείνουν στο υφιστάμενο σύστημα, αλλά και εκείνων που θα ενταχθούν στο νέο και, κατά τούτο, το μέγεθος αυτό να μην αλλοιωθεί από τη λειτουργία του νέου συστήματος.

11. Παρά την ατελή, κατευθυντήριο χαρακτήρα ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου - καθώς ο τρόπος υπολογισμού και η διαδικασία αναπλήρωσης του ελλείμματος των ασφαλιστικών εισφορών του υφιστάμενου συστήματος, εξαιτίας της λειτουργίας του νέου, πρόκειται να καθοριστούν με κοινή υπουργική απόφαση - που θα επέβαλε ενδεχομένως τη συμπλήρωσή της, η πρόθεση του νομοθέτη να καλυφθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό το χρηματοδοτικό κενό του υφιστάμενου συστήματος, το οποίο θα ανακύψει από την ανωτέρω αιτία και εκτιμάται μεταξύ 48 και 78 δισεκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο των ετών 2022 - 2079, προκύπτει από την εκτεταμένη πραγμάτευση του ζητήματος αυτού στην αναλογιστική μελέτη επί της οποίας κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα στηρίζεται υποχρεωτικώς το εξεταζόμενο νομοσχέδιο. Σύμφωνα δε και με τη συνοδευτική μελέτη μακροοικονομικών επιπτώσεων, αναμένεται το ως άνω κόστος μετάβασης από το υφιστάμενο στο νέο σύστημα να καλυφθεί μέσω της επενδυτικής δραστηριότητας του ΤΕΚΑ, η οποία, στο μέτρο που θα επιφέρει αύξηση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, εκτιμάται ότι θα παραγάγει την ίδια περίοδο φορολογικά έσοδα της τάξης των 74 έως 87 δισεκατομμυρίων ευρώ.

12. Συμπερασματικά, επομένως, με όλες τις επιφυλάξεις που δικαιολογεί η εξειδίκευση των τεχνικών παραμέτρων του εν προκειμένω θεσπιζόμενου νέου συστήματος επικουρικής ασφάλισης με κανονιστικές πράξεις, οι προτεινόμενες διατάξεις δεν θα μπορούσε, στο πλαίσιο του οριακού ελέγχου συνταγματικότητας στον οποίον υπόκεινται οι σχετικές νομοθετικές επιλογές, να θεωρηθεί ότι κατ' αρχήν δεν συνάδουν προς τις οικείες συνταγματικές διατάξεις.

Παρατηρήσεις κατ' άρθρο²

13. Επί του άρθρου 6: Οι ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, ως προς το ηλικιακό όριο των τριάντα πέντε (35) ετών που τίθεται ως προϋπόθεση για την προαιρετική υπαγωγή στην ασφάλιση του ΤΕΚΑ, κρίνονται δικαιολογημένες, δοθέντος ότι έτσι επιτυγχάνεται η είσοδος στο νέο σύστημα επικουρικής ασφάλισης προσώπων, για τα οποία ο εκτιμώμενος χρόνος ασφάλισής τους παρέχει επαρκές περιθώριο κεφαλαιοποίησης των εισφορών τους.

14. Ειδικά επί της παραγράφου 4 του άρθρου 6: Η διατύπωση της διάταξης αυτής, όσον αφορά την προθεσμία άσκησης από τα πρόσωπα της παραγράφου 2 του ιδίου άρθρου του δικαιώματος προαιρετικής υπαγωγής τους στην ασφάλιση του Ταμείου, δεν αποδίδει λεκτικά όσα διαλαμβάνονται σχετικώς στην αιτιολογική έκθεση, σύμφωνα με την οποία βούληση του νομοθέτη είναι η εν λόγω προθεσμία να εκτείνεται από την 1.1.2023 έως τις 31.12.2024. Εάν ήθελε δε υποθεθεί, με βάση το γράμμα της συγκεκριμένης διάταξης, ως έχει στο σχέδιο νόμου, ότι καταληκτικό χρονικό σημείο για την άσκηση του ως άνω δικαιώματος δεν τίθεται και ότι, επομένως, τα ανωτέρω πρόσωπα μπορούν να υπαχθούν στην ασφάλιση του ΤΕΚΑ οποτεδήποτε μετά την 1.1.2023 το θελήσουν, ανεξαρτήτως της ηλικίας τους κατά τον χρόνο εκείνο, η ρύθμιση δεν συνάδει με τον προαναφερόμενο δικαιολογητικό λόγο θέσπισης του ηλικιακού ορίου των τριάντα πέντε (35) ετών για την προαιρετική υπαγωγή στην ασφάλιση του Ταμείου.

15. Επί της παραγράφου 2 του άρθρου 11: Από τα διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική έκθεση, δεν διευκρινίζεται ο λόγος για τον οποίον προβλέπεται η κλήρωση ως τρόπος επιλογής των μελών του πρώτου, μετά την ίδρυση του Ταμείου, Διοικητικού του Συμβουλίου που διορίζονται για χρονικά περιορισμένη, σε σχέση με τα υπόλοιπα, θητεία.

16. Επί της παραγράφου 1 του άρθρου 24 και της παραγράφου 3 του άρθρου 28: Για την αποσαφήνιση του απαιτούμενου, για την πρόσληψη στις θέσεις του Διευθύνοντος Συμβούλου και των μελών της Επενδυτικής Επιτροπής του ΤΕΚΑ, πιστοποιητικού καταλληλότητας από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ορθότερο θα ήταν να καθοριστεί ρητά ο συγκεκριμένος τύπος του ως άνω πιστοποιητικού, με παραπομπή στην ισχύουσα 18/809/21.2.2018 κανονιστική απόφαση (Β' 859).

---

² Εισήγηση του Συμβούλου Δημητρίου Τσακανίκα

17. Επί των παραγράφων 2, 3 και 5 του άρθρου 38: Η ρητή εξαίρεση του ΤΕΚΑ από την τήρηση των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας για τη λειτουργία των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, πλην εκείνων που ειδικά ορίζονται στο ανωτέρω άρθρο του σχεδίου νόμου και σχετίζονται με την κατάρτιση του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, καθώς και την υποβολή εκ μέρους του Ταμείου μηνιαίων και ετήσιων δημοσιονομικών αναφορών στο πλαίσιο του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ), δεν προδικάζει την κατάταξη ή μη του Ταμείου στους εν λόγω Φορείς, ζήτημα για το οποίο, άλλωστε, κυριαρχικώς θα αποφανθεί η EUROSTAT. Η επίδραση δε της θεσπιζόμενης με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου μεταρρύθμισης στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους συναρτάται άμεσα με το ζήτημα αυτό και, όπως προκύπτει από τη συνοδευτική ανάλυση βιωσιμότητας δημοσίου χρέους που έχει καταρτισθεί από τον ΟΔΔΗΧ [βλ. Πίνακες 1./Επίδραση στο λόγο χρέους προς ΑΕΠ (ένταξη των ομολόγων στο ενδοκυβερνητικό χρέος) και 1.1/Λόγος χρέους προς ΑΕΠ (χωρίς ένταξη των ομολόγων στο ενδοκυβερνητικό χρέος)], διαφοροποιείται σημαντικά, αναλόγως με το εάν το ΤΕΚΑ ενταχθεί τελικά στους Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης ή όχι. Τούτο, αντιθέτως, δεν ασκεί επιρροή ως προς την υπαγωγή του Ταμείου στον έλεγχο εν γένει του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθόσον, με δεδομένη την από μέρους του ΤΕΚΑ διαχείριση δημόσιων πόρων προς την εκπλήρωση δημοσίου σκοπού, ο έλεγχος αυτός ερείδεται ευθέως στις διατάξεις του άρθρου 98 του Συντάγματος. Τέλος, η εξαίρεση του ΤΕΚΑ από την προβλεπόμενη στις διατάξεις των άρθρων 15 παρ. 11 του ν. 2469/1997 και 69Α του ν. 4270/2014 υποχρέωση μεταφοράς των ταμειακών του διαθεσίμων στο Κοινό Κεφάλαιο που διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος, παρίσταται δικαιολογημένη, ενόψει των βασικών στόχων της μεταρρύθμισης, που επιβάλλουν την επένδυση από το ίδιο το Ταμείο των κεφαλαίων που σωρεύονται από τις καταβαλλόμενες σε αυτό εισφορές με γνώμονα τη μέγιστη απόδοση επ' ωφελεία των ασφαλισμένων του.

18. Επί της παραγράφου 4 του άρθρου 42: Η ρύθμιση ότι πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου των υπαλλήλων του Ταμείου μπορεί να οριστεί μόνο δικαστικός (με βαθμό παρέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή εφέτη ή πρόεδρου πρωτοδικών ή πρωτοδική διοικητικών ή πολιτικών δικαστηρίων) και όχι εισαγγελικός λειτουργός σημαίνει ότι αυτός μπορεί να υποδειχθεί μόνο από τον πρόεδρο του οικείου δικαστηρίου, με συνέπεια να καθίσταται άστοχη και αντίθετη προς τον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988) η πρόβλεψη για τη δυνατότητα υπόδειξης του και από τον προϊστάμενο της οικείας εισαγγελίας.

19. Επί της παραγράφου 1 του άρθρου 43: Η ρύθμιση για την καταβολή σε μηνιαία βάση των εισφορών στο Ταμείο και η ταυτόχρονη για το ίδιο ζήτημα παραπομπή στο άρθρο 43 παρ. 2 του ν. 4387/2016, σύμφωνα με το οποίο οι εισφορές καταβάλλονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα οριζόμενα με υπουργική απόφαση, ενέχει αντίφαση και ενδέχεται να προκαλέσει ερμηνευτικά προβλήματα.

20. Επί της παραγράφου 2 του άρθρου 44: Μολονότι στην αιτιολογική έκθεση αναφέρεται ότι, με την εν λόγω διάταξη, εισάγονται πρόσθετες δικλείδες ασφαλείας και εργαλεία, που επιτρέπουν την προτεραιοποίηση της είσπραξης των αποδοτέων στο ΤΕΚΑ εισφορών, ακριβώς λόγω της προεξάρχουσας σημασίας που συνεπάγεται η έγκαιρη και πλήρης καταβολή τους για την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της κεφαλαιοποιητικής διαδικασίας, τίποτε ειδικότερο για την κατά προτεραιότητα είσπραξη των εισφορών αυτών από το Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών δεν προβλέπεται ρητά στη διάταξη.

21. Επί της παραγράφου 3 του άρθρου 46: Στις απαριθμούμενες στη διάταξη αυτή περιπτώσεις κατάργησης του ατομικού λογαριασμού του ασφαλισμένου εύλογο θα ήταν να προστεθεί και εκείνη της οριστικής παύσης της υπακτέας στην ασφάλιση του ΤΕΚΑ δραστηριότητας, δοθέντος, άλλωστε, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 53 του σχεδίου νόμου, σε περίπτωση μη συμπλήρωσης από τον ασφαλισμένο του ελάχιστου προβλεπόμενου χρόνου ασφάλισης (15ετίας) για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, επιστρέφεται σε αυτόν κατά τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης ποσό ίσο - σε πραγματικές τιμές και χωρίς τις αποδόσεις - με τις εισφορές που είχε καταβάλει ενόσω παρέμενε ασφαλισμένος στο Ταμείο.

22. Επί της παραγράφου 4 του άρθρου 54: Κατά τη διάταξη αυτή, «εάν η επικουρική σύνταξη αναπηρίας καταβάλλεται για προσδιορισμένο χρονικό διάστημα λόγω προσωρινής αναπηρίας και εφόσον αυτή διακοπεί, για τον υπολογισμό ποσού σύνταξης εκ νέου, ανεξαρτήτως της νέας κατηγορίας σύνταξης στην οποία εμπίπτει ο ασφαλισμένος, λαμβάνονται υπόψη και τα ποσά των καταβολών που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο της προσωρινής αναπηρίας». Με τη συγκεκριμένη, ωστόσο, διατύπωση δεν προκύπτει σαφώς εάν τα ποσά των καταβολών κατά την περίοδο της προσωρινής αναπηρίας θα επηρεάσουν μειωτικά ή αυξητικά το υπόλοιπο του ατομικού λογαριασμού του ασφαλισμένου ή το ποσό της επικουρικής σύνταξης που τελικώς θα του απονεμηθεί ύστερα από την επάνοδό του στην ασφαλιστέα δραστηριότητα. Εάν υποτεθεί δε ότι τα ποσά αυτά θα απομειώσουν το ποσό της νέας σύνταξης, η ρύθμιση αφενός ενδέχεται να αντίκειται στην προβλεπόμενη από το άρθρο 21 παρ. 3 Συντάγματος υποχρέωση του Κράτους να μεριμνά και προστατεύει, με τη λήψη θετικών μέτρων, τα άτομα σε κατάσταση αναπηρίας, αφετέρου δεν συνάδει με το πνεύμα της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου του σχεδίου νόμου, με την οποία καθιερώνεται ελάχιστη επικουρική σύνταξη αναπηρίας, ανεξαρτήτως της συμπλήρωσης από τον ασφαλισμένο δεκαπενταετούς χρόνου ασφάλισης.

23. Επί της παραγράφου 1 του άρθρου 56: Η διάταξη χρήζει αναδιατύπωσης προκειμένου να διευκρινισθεί σαφέστερα ότι αφορά στους ασφαλισμένους του Ταμείου που έχουν προηγουμένως διανύσει χρόνο ασφάλισης σε άλλους φορείς επικουρικής ασφάλισης. Καθόσον δε, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση, στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν μόνον όσοι, ασκώντας το δικαίωμα της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του σχεδίου νόμου, μεταπηδούν από την ασφάλιση του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης

του e-ΕΦΚΑ ή άλλου προϋφιστάμενου φορέα επικουρικής ασφάλισης σε εκείνη του ΤΕΚΑ, σκόπιμο θα ήταν να γίνεται παραπομπή στην τελευταία αυτή διάταξη.

24. Επί της παραγράφου 3 του άρθρου 63: Δεν προκύπτει ο λόγος για τον οποίο προβλέπεται ανώτατο όριο χρόνου ασφάλισης τριών (3) ετών που δύναται να αναγνωριστεί στους έχοντες δικαίωμα προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισής τους στο ΤΕΚΑ. Τούτο, διότι, στην περίπτωση αυτή, οι εισφορές καταβάλλονται όπως ακριβώς συμβαίνει και με τους υποχρεωτικά ασφαλισμένους στο Ταμείο δηλαδή κάθε μήνα και όχι με εφάπαξ καταβολή του ποσού που αντιστοιχεί στον αναγνωριζόμενο χρόνο ασφάλισης, με συνέπεια να μην ευσταθεί το τυχόν επιχείρημα ότι η επένδυση του ποσού των εισφορών που καταβάλλουν οι συνεχίζοντες προαιρετικά την ασφάλισή τους δεν προλαβαίνει να αποφέρει σημαντικές αποδόσεις στο κεφάλαιο του ατομικού τους λογαριασμού.

25. Επί του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 63: Η παραπομπή που γίνεται με τη διάταξη αυτή στο «εδάφιο 3» (δίχως αναφορά σε συγκεκριμένη παράγραφο και άρθρο), όσον αφορά το ύψος της μηνιαίας εισφοράς που θα καταβάλλεται από όσους συνεχίζουν προαιρετικώς την ασφάλισή τους στο ΤΕΚΑ, είναι εσφαλμένη και πρέπει να γίνει στο πρώτο εδάφιο της ίδιας παραγράφου, με το οποίο ρυθμίζεται το εν λόγω ζήτημα.

26. Επί της παραγράφου 2 του άρθρου 67: Η παραπομπή, όσον αφορά την παραγραφή των απαιτήσεων υπέρ (πλην εκείνων που αφορούν σε μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές) και κατά του ΤΕΚΑ, τόσο στις διατάξεις του άρθρου 137 του ν. 3655/2008, που διέπει ειδικά την παραγραφή των απαιτήσεων υπέρ και κατά των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ), όσο και στις διατάξεις των άρθρων 137 έως 144 του ν. 4270/2014, που ρυθμίζουν την παραγραφή των απαιτήσεων υπέρ και κατά του Δημοσίου, ενδέχεται να προκαλέσει ερμηνευτικά προβλήματα, αφού οι διατάξεις στις οποίες γίνεται παραπομπή περιλαμβάνουν, σε πολλές περιπτώσεις, αποκλίνουσες μεταξύ τους ρυθμίσεις.

27. Επί του άρθρου 72: Θα πρέπει ρητώς στο άρθρο αυτό να προβλεφθεί ή τουλάχιστον στην αιτιολογική έκθεση να αναφερθεί ότι, έως τη συγκρότηση του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου και τη σύσταση από αυτό των Διοικητικών Επιτροπών του άρθρου 66, η εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών του άρθρου 65 διενεργείται από την Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή, προκειμένου το κατοχυρωμένο και συνταγματικά δικαίωμα του αναφέρεσθαι σε διοικητική αρχή να ασκείται απρόσκοπτα και κατά τον χρόνο που μεσολαβεί από την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου (1.1.2022) μέχρι τη συγκρότηση του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου.

Η γνωμοδότηση της Ολομελείας έχει ως ακολούθως:

---

1. Τα ακόλουθα μέλη αποδέχθηκαν τις εισηγήσεις των Συμβούλων Κωνσταντίνου Εφεντάκη και Δημητρίου Τσακανίκα: Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου και Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδροι, Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκεύη, Δέσποινα Τζούμα, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Κωνσταντίνος Κρέπης, Νεκταρία Δουλιανάκη, Βασιλική Πέππα και Γρηγόριος Βαλληνδράς,

2. Ο Πρόεδρος Ιωάννης Σαρμάς, οι Αντιπρόεδροι Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Μαρία Αθανασοπούλου και Ασημίνα Σαντοριναίου και οι Σύμβουλοι Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφianού και Δέσποινα Τζούμα διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Ως προς τον σεβασμό της αρχής της αλληλεγγύης, η Ολομέλεια παρατηρεί, από όσα και στις εισηγήσεις εκτέθηκαν, ότι, σε κάποιο βαθμό, η λειτουργία σε ανταποδοτική βάση του εν προκειμένω θεσπιζόμενου συστήματος επικουρικής ασφάλισης αμβλύνεται, με την καθιέρωση ελάχιστων επικουρικών συντάξεων αναπηρίας ή θανάτου που θα χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και με την κρατική εγγύηση επικουρικών συντάξεων που το ύψος τους να ανταποκρίνεται τουλάχιστον στην πραγματική αξία των εισφορών που θα έχουν σωρευθεί στον ατομικό λογαριασμό κάθε ασφαλισμένου κατά τον χρόνο επέλευσης του κοινωνικοασφαλιστικού κινδύνου, προκειμένου το υπόλοιπο των ατομικών λογαριασμών να προστατεύεται από την τυχόν αρνητική απόδοση των επενδύσεων του ΤΕΚΑ. Η δεδομένη, κατά τα ανωτέρω, ενσωμάτωση στο νέο σύστημα επικουρικής ασφάλισης παραμέτρων που, αποκλίνοντας από τα κεφαλαιοποιητικά του χαρακτηριστικά, στοιχούν προς την αρχή της αλληλεγγύης, πρέπει, προς διασφάλιση της δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των αρχών της ανταποδοτικότητας και της αλληλεγγύης, να ενισχυθεί με την εισαγωγή ρυθμίσεων που θα βαίνουν προς τις εξής δύο κατευθύνσεις, ήτοι (α) τη συγκεκριμενοποίηση, με την παράθεση στην εξουσιοδοτική διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 60 του σχεδίου νόμου των λοιπών, πέραν της μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, κριτηρίων υπολογισμού της πραγματικής αξίας των εισφορών που το Κράτος θα εγγυάται πράγματι έναντι του εγγενούς, σε κάθε κεφαλαιοποιητικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, κινδύνου απωλειών σε περιόδους κρίσης των αγορών· και (β) την υιοθέτηση, στο μέτρο που η

κεφαλαιοποιητική φυσιογνωμία του νέου συστήματος δεν ανατρέπεται, εσωτερικών στο εν λόγω σύστημα μηχανισμών, όπως η καθιέρωση ανώτατου ορίου επικουρικών συντάξεων, οι οποίοι θα επέτρεπαν, χωρίς μάλιστα να απαιτείται προσφυγή σε κρατική χρηματοδότηση, την απονομή ελάχιστων επικουρικών συντάξεων τέτοιου ύψους, ώστε, από κοινού με τις παροχές από την κύρια ασφάλιση, να εκπληρώνουν τον δημόσιο σκοπό της διασφάλισης στους συνταξιούχους ικανοποιητικού επιπέδου αξιοπρεπούς διαβίωσής τους.

3. Ο Πρόεδρος Ιωάννης Σαρμάς, οι Αντιπρόεδροι Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου και Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη και οι Σύμβουλοι Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφιανού, Δέσποινα Τζούμα, Κωνσταντίνος Κρέπης και Νεκταρία Δουλιανάκη διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Ως εκ του κεφαλαιοποιητικού χαρακτήρα του νέου συστήματος επικουρικής ασφάλισης, καίριας σημασίας αποβαίνει η επενδυτική λειτουργία του ΤΕΚΑ, υπό την έννοια του αναγκαίου της αναζήτησης εκείνων των επενδύσεων του προερχόμενου από τις εισφορές κεφαλαίου που, χωρίς να συνεπάγονται υπερβολικό κίνδυνο, θα μπορούσαν συγχρόνως να μεγιστοποιήσουν την απόδοσή του, προς όφελος των ασφαλισμένων. Προς τούτο, στο άρθρο 47 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου ορίζεται, αναφορικά με τη στρατηγική επενδύσεων του Ταμείου, μεταξύ άλλων, ότι «τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου επενδύονται με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον των ασφαλισμένων και των δικαιούχων, την ασφάλεια, την ποιότητα, τη ρευστότητα και την κερδοφορία του χαρτοφυλακίου στο σύνολό του στη βάση της αρχής της συνετής διαχείρισης και της ανάπτυξης της οικονομίας», ότι «το Ταμείο μεριμνά ιδίως για την επαρκή διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου και την επιλογή ποιοτικών επενδύσεων που προσδιάζουν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μελλοντικών συνταξιοδοτικών παροχών» και ότι «[σ]το πλαίσιο αυτό αποφεύγεται η υπέρμετρη εξάρτηση από συγκεκριμένο στοιχείο ή εκδότη ή όμιλο επιχειρήσεων αλλά και η υπέρμετρη συσσώρευση κινδύνων στο χαρτοφυλάκιο συνολικά», στο δε άρθρο 28 του σχεδίου νόμου προβλέπεται η σύσταση στο ΤΕΚΑ «Επενδυτικής Επιτροπής», με επικεφαλής τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ταμείου, για την «υποστήριξη» του Διοικητικού του Συμβουλίου «στη χάραξη και παρακολούθηση της επενδυτικής πολιτικής» του ΤΕΚΑ. Ενώ, ωστόσο, σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, τα μέλη της Επενδυτικής Επιτροπής απαιτείται να διαθέτουν πιστοποιημένη από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ή την Τράπεζα της Ελλάδος ικανότητα διαχείρισης χαρτοφυλακίου, ανάλογα αυξημένα τυπικά προσόντα, δεν προβλέπονται στο άρθρο 12 παρ. 1 του σχεδίου νόμου για τα μέλη του έχοντος την αποφασιστική αρμοδιότητα Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου. Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, αν και με το άρθρο 39 παρ. 6 του σχεδίου νόμου αναγνωρίζεται η ανάγκη στελέχωσης του ΤΕΚΑ με προσωπικό που να διαθέτει την αναγκαία για τη διεξαγωγή της επενδυτικής λειτουργίας του Ταμείου επιστημονική κατάρτιση, ώστε, μάλιστα, να δικαιολογείται η πρόσληψή του

κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, κίνητρα προσέλκυσης τέτοιου προσωπικού, όπως με την καθιέρωση ειδικού συστήματος αμοιβών για τους υπαλλήλους που θα υπηρετήσουν στο Ταμείο, σε περιορισμένη μόνον έκταση θεσμοθετούνται (βλ. τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 68). Η Ολομέλεια συνιστά να καταστούν πιο συγκεκριμένα και συγχρόνως πιο αυστηρά τα προσόντα όλων όσοι εμπλέκονται με την επενδυτική δραστηριότητα του νέου φορέα ώστε να διασφαλισθεί εντός αυτού η ύπαρξη της αναγκαίας, απαραίτητης ενόψει των αρμοδιοτήτων του, γνώσης για την αποτελεσματική άσκηση της επενδυτικής του δραστηριότητας, ακρογωνιαίου λίθου του νέου συστήματος. Οι σχετικές διατάξεις πρέπει επομένως να συμπληρωθούν καταλλήλως.

4. Ο Πρόεδρος Ιωάννης Σαρμάς, οι Αντιπρόεδροι Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου και Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη και οι Σύμβουλοι Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφιανού, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Κωνσταντίνος Κρέπης και Νεκταρία Δουλιανάκη διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του σχεδίου νόμου, σύμφωνα με την οποία το Κράτος «μεριμνά» για την αναπλήρωση των εισφορών που το υφιστάμενο σύστημα επικουρικής ασφάλισης θα απολέσει, λόγω της υποχρεωτικής από 1.1.2022 υπαγωγής των νέων ασφαλισμένων στο ΤΕΚΑ, χρήζει αναδιατύπωσης, προκειμένου ευθέως από το γράμμα της ως άνω διάταξης να προκύπτει η ανάληψη από το Κρατικό Προϋπολογισμό του αντίστοιχου οικονομικού βάρους και, εντεύθεν, η εγγύηση από το Κράτος των παροχών που δικαιολογημένα οι ασφαλισμένοι του υφιστάμενου συστήματος προσδοκούν από αυτό, ενόψει και της ρητής διαβεβαίωσης, στην αιτιολογική έκθεση και στις συνοδευτικές μελέτες του σχεδίου νόμου, ότι οι συντάξεις των τελευταίων δεν θα επηρεαστούν και θα συνεχίσουν να καταβάλλονται απρόσκοπτα, «σαν να μην είχε μεσολαβήσει η μετατροπή του υφιστάμενου οικονομικού συστήματος λειτουργίας σε κεφαλαιοποιητικό». Προς αποφυγή δικαστικών διενέξεων στο μέλλον, η Ολομέλεια θεωρεί ότι η ως άνω διαβεβαίωση χρήζει συγκεκριμενοποίησης στο νομοθετικό κείμενο με την εισαγωγή διάταξης στην οποία θα ορίζεται, σε γενικές έστω γραμμές, πώς θα διασφαλίζεται μέσω εγγυήσεως του Κράτους η σχετική συνταξιοδοτική προσδοκία.

5. Κατά τη γνώμη του Συμβούλου Γεωργίου Βοΐλη, το υπό κρίση συνταξιοδοτικό-κοινωνικοασφαλιστικό νομοσχέδιο δεν φαίνεται να έχει προβλήματα συνταγματικότητας τόσο στο σύνολό του ως προς το νέο συνταξιοδοτικό καθεστώς επικουρικής ασφάλισης που για πρώτη φορά εισάγει στην Ελληνική έννομη τάξη όσο και ως προς τις επί μέρους του διατάξεις οι οποίες κινούνται εντός των πλαισίων του Συντάγματος ενώ δεν χρήζει ιδιαίτερων παρατηρήσεων νομοτεχνικού χαρακτήρα, ζητήματα για τα οποία

και μόνον είναι αρμόδιο το Ελεγκτικό Συνέδριο με βάση την ασκούμενη κατά το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος από αυτό γνωμοδοτική του αρμοδιότητα δεδομένου ότι όλα τα λοιπά ζητήματα σκοπιμότητας ανάγονται στην ασκούμενη από την εκτελεστική και νομοθετική εξουσία κοινωνικοασφαλιστική και συνταξιοδοτική πολιτική και εκφεύγουν της αρμοδιότητάς του για έλεγχο κατά την άσκηση της γνωμοδοτικής του αρμοδιότητας.

6. Η Σύμβουλος Βασιλική Σοφιανού διατύπωσε την ακόλουθη γνώμη:
 Α. Με την κατ' άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί συνταξιοδοτικών νομοσχεδίων, ως τέτοιων νοουμένων, ενόψει της πρακτικής αποτελεσματικότητας της οικείας συνταγματικής ρύθμισης, όλων των νόμων που συνδέονται καθ' οιονδήποτε τρόπο με το απορρέον από τις διατάξεις των άρθρων 16, 21 παρ. 3, 22 παρ. 2, 23 παρ. 2 εδ. β, 29, 45, 73 παρ. 2, 80, 87 επ., 103 και 104 του Συντάγματος ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών και των προς αυτούς εξομοιούμενων, στον βαθμό που οι καταβαλλόμενες παροχές συνάπτονται και συμπληρώνουν τις κύριες συνταξιοδοτικές παροχές της κατηγορίας αυτής, ως συνέχειας των αποδοχών τους, ιδίως δε στον βαθμό που οι παροχές αυτές εντάσσονται σε ένα Εθνικό Δημόσιο Συνταξιοδοτικό Σύστημα με δημοσιονομική διασύνδεση με το λειτουργικά συγγενές κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα (βλ. αναλυτικά επί του οικείου συστήματος ΕλΣ Ολ. 504/2021, 2020/2020, 1388/2018, 1277, 32/2018, 244/2017, Τέταρτο Τμ. 957/2021, ΙΙ Τμ. 2076, 1176/2018, τις ρυθμίσεις του Β' Κεφαλαίου του ν. 4387/2016 και τις γνησίως ερμηνευτικές ρυθμίσεις των άρθρων 19, 20, και 21 του ν. 4670/2020), παρέχεται, μεταξύ άλλων, έγκαιρη προειδοποίηση στο όργανο που έχει τη νομοθετική πρωτοβουλία και τον νομοθέτη για την τυχόν ασυμβατότητα των προς θέσπιση ρυθμίσεων με κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος και τις επικείμενες συνέπειες από την ψήφισή τους, υπό το πρίσμα δε αυτό ελέγχεται και η εναρμόνιση των ρυθμίσεων με τις αρχές καλής νομοθέτησης, όπως έχουν αποτυπωθεί στο άρθρο 58 του ν. 4622/2019, και όχι ως εναρμόνιση με διατάξεις κοινού τυπικού νόμου (βλ. τη σκέψη 18 των ΕλΣ Ολ. Πρακτ. της 2^{ης} Ειδ. Συν/σης της 25.5.2020 και την εκεί εκτιθέμενη ειδικότερη γνώμη και πρβλ. στο πνεύμα αυτό ΣτΕ 3914/2015). Στο πλαίσιο αυτό και ενόψει των βασικών αρχών της κοινωνικής ασφάλισης, ήτοι των αρχών της κοινωνικής, ενδογενεακής και διαγενεακής αλληλεγγύης, της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού κεφαλαίου, της ανταποδοτικότητας, της ουσιαστικής ισότητας και της αναλογικότητας, κατά τη γνώμη αυτή, οι επισημάνσεις επί του νομοθετικού θεμελίου της προτεινόμενης μεταρρύθμισης του συστήματος επικουρικής ασφάλισης, έχουν ως εξής: Β. Με την υποβληθείσα προς γνωμοδότηση μεταρρύθμιση επιχειρείται η μεταφορά στοιχείων αμιγούς κεφαλαιοποιητικού συστήματος στο επικουρικό/συμπληρωματικό σκέλος της κοινωνικής ασφάλισης, σε σχέση με την πιο εναρμονισμένη με τις απαιτήσεις του άρθρου 22 παρ. 5 του Συντάγματος προηγούμενη απόπειρα εισαγωγής τέτοιων στοιχείων στο πλαίσιο

ενός μικτού διανεμητικού και κεφαλαιοποιητικού συστήματος (βλ. άρθρα 35 και επ. του ν. 4052/2012). Ειδικότερα, αν και η εισαγωγή στοιχείων κεφαλαιοποιητικού συστήματος στην κοινωνική ασφάλιση είναι κατ' αρχήν επιτρεπτή κατ' άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, με το υπό θέσπιση σύστημα επέρχεται διασάλευση της ισορροπίας των αρχών που διέπει το κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα, καθόσον, με τη μη πρόβλεψη κατώτατου ορίου επικουρικής σύνταξης ανάλογης των εισφορών και των ετών υπηρεσίας και ανώτατου ορίου αυτών, με τη μη οικονομική αποτύπωση του ύψους των παροχών σε ένα μέγεθος που θα ανταποκρίνεται στις ελάχιστες απαιτήσεις της κοινωνικής ασφάλισης (επίπεδο ζωής κατά το δυνατόν εγγύτερο σ' αυτό που είχε επιτευχθεί κατά τη διάρκεια του ενεργού εργασιακού βίου), αλλά και πλήρους εγγύησης των παροχών αυτών από το Κράτος, υποχωρεί σχεδόν εξ ολοκλήρου η ουσιαστική ισότητα και η κοινωνική αλληλεγγύη, σε σχέση με την *stricto sensu* ανταποδοτικότητα (πραγματική αξία των εισφορών). Και τούτο, διότι η ασφαλιστική παροχή που θα λάβει ο ασφαλισμένος κατά τον χρόνο επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου θα εξαρτάται αποκλειστικά από το αποθεματικό κεφάλαιο που θα έχει σχηματιστεί από το επισφαλές μέγεθος της επένδυσης των εισφορών του κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου, ενώ δεν προβλέπεται κατώτατο όριο παροχών, ώστε να διασφαλίζεται για όλους τους ασφαλισμένους, ειδικά δε για εκείνους που καταβάλλουν χαμηλές εισφορές λόγω της φύσης της απασχόλησής τους (εποχική απασχόληση, μη μόνιμη, διαλείπουσα ή εκ περιτροπής απασχόληση), αναλόγως της ηλικίας ή του φύλου (μικρότερη απορρόφηση των γυναικών από την αγορά εργασίας), ή του ύψους των αποδοχών τους, ένα ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης, που να τους επιτρέπει να διαβιώνουν με αξιοπρέπεια, εξασφαλίζοντας τους όρους όχι μόνο της φυσικής τους υπόστασης (διατροφή, ένδυση, στέγαση, βασικά οικιακά αγαθά, θέρμανση, υγιεινή, και ιατρική περίθαλψη όλων των βαθμίδων), αλλά και της συμμετοχής τους στην κοινωνική ζωή με τρόπο που δεν αφίσταται, πάντως, ουσιωδώς από τις αντίστοιχες συνθήκες του εργασιακού τους βίου, το οποίο αποτελεί τον συνταγματικό πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού δικαιώματος, αλλά και ένα *minimum* επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης που επιβάλλει η αρχή προστασίας της αξίας του ανθρώπου κατ' άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος. Εξάλλου, η πρόβλεψη με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις των άρθρων 54 παρ. 3 και 55 παρ. 3 του σχεδίου νόμου, ελάχιστης επικουρικής σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου του ασφαλισμένου, έχει κυρίως προνοιακά χαρακτηριστικά και δεν διασφαλίζει την τήρηση μιας δίκαιης ισορροπίας μεταξύ της ανταποδοτικότητας και της εθνικής κοινωνικής αλληλεγγύης. Γ. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από την οικεία αιτιολογική έκθεση, με την επίμαχη μεταρρύθμιση οι ασφαλισμένοι θα συμβάλλουν μέσω των επενδύσεων στην οικονομική μεγέθυνση και ανάπτυξη της χώρας και, επομένως, η μεταρρύθμιση αυτή εντάσσεται στα μέτρα που λαμβάνει το Κράτος στο πλαίσιο της γενικότερης υποχρέωσής του για «προγραμματισμό και συντονισμό της οικονομικής δραστηριότητας για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης» κατ' άρθρο 106 παρ. 1 του Συντάγματος και διασφάλισης της δημοσιονομικής βιωσιμότητας (άρθρα 73 παρ. 2, 75, 79

και 80 του Συντάγματος). Και ναι μεν η συμμετοχή των ασφαλισμένων στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας είναι καταρχήν θεμιτή, λειτουργεί δε και υπέρ της βιωσιμότητας του εθνικού ασφαλιστικού συστήματος και, επομένως, προς όφελος και των ασφαλισμένων, πλην όμως πρέπει να διασφαλίζεται ότι με την επένδυση του κεφαλαίου που θα σχηματίζεται από τις εισφορές τους δεν θα επιρρίπτεται σ' αυτούς το βάρος της αναπτυξιακής και δημοσιονομικής προσαρμογής, κατά τρόπο μη συμβατό προς τις αρχές της διανεμητικής δικαιοσύνης και δη της ισότητας στα δημόσια βάρη (άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος), με τη σε βάρος της κατηγορίας αυτής επίρριψη υπέρμετρου δημοσιονομικού κινδύνου που αλλοιώνει θεσμικά τις εισφορές τους και τις μετασχηματίζει από ασφαλιστικά βάρη, συναρτώμενα με αξιοπρεπείς κοινωνικοασφαλιστικές ασφαλιστικές παροχές, σε οιονεί φορολογικά βάρη που ισοδυναμούν με μονομερή και άνιση συμβολή αυτής της κοινωνικοοικονομικής ομάδας στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημοσιονομική βιωσιμότητα της Χώρας. Ειδικότερα δε, η πρόβλεψη με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 60 του σχεδίου νόμου ότι το Κράτος εγγυάται την παροχή ελάχιστης μηνιαίας ανταποδοτικής επικουρικής σύνταξης κατά τον χρόνο επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου, δεν μετριάξει την έκθεση των ασφαλισμένων στους δημοσιονομικούς κινδύνους, ενόψει μάλιστα και ότι το νομοσχέδιο δεν συνοδεύεται από ειδική και εμπειριστατωμένη μελέτη για το επενδυτικό περιβάλλον στην Ελλάδα και τις προοπτικές ανάπτυξης των επενδύσεων τα επόμενα έτη. Και τούτο, διότι σύμφωνα με τη ρύθμιση αυτή ως ελάχιστη εγγυημένη ανταποδοτική μηνιαία σύνταξη νοείται το ποσό της μηνιαίας επικουρικής σύνταξης που υπολογίζεται στη βάση της «πραγματικής αξίας» των εισφορών κατά τον χρόνο επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου, η οποία δεν προσδιορίζεται στο νόμο κατά τρόπο σαφή και διαφανή, αλλά ο νομοθέτης, με την τεχνική της κανονιστικής εξουσιοδότησης κατ' άρθρο 43 παρ. 2β του Συντάγματος, μεταφέρει στη διοίκηση, με την έκδοση υπουργικής απόφασης, τη θέσπιση των κριτηρίων υπολογισμού της πραγματικής αξίας των εισφορών, παραθέτοντας μόνο το κριτήριο της μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, για το οποίο έχει ήδη γνωμοδοτήσει το Δικαστήριο ότι είναι ασαφές (βλ. ΕλΣ Ολ. Πρακτ της 1^{ης} Ειδ. Συν/σης της 20.4.2016), χωρίς τη χρήση άλλων αναγκαίων κριτηρίων, όπως οι ασφαλιστικές περιστάσεις κάθε ασφαλισμένου (χρόνος ασφάλισης, ύψος ασφαλιστέων αποδοχών και εισφορών), έστω για τον προσδιορισμό μίας ελάχιστης επικουρικής/συμπληρωματικής παροχής. Συνεπώς, με την ως άνω ρύθμιση δεν επιτυγχάνεται δίκαιη εξισορρόπηση μεταξύ της συνταγματικής αρχής της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, η οποία αποτελεί αναγκαίο μέσο για τη διασφάλιση της συνέχειας στην οικονομική λειτουργία του Κράτους και της εκτέλεσης της κατά το Σύνταγμα αποστολής του (βλ. ΕλΣ Ολ. Πρακτ. 26ης Γεν. Συν/σης της 17.12.2014) και του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων, η μέριμνα για την προαγωγή του οποίου ανάγεται από το Σύνταγμα σε σκοπό του Κράτους (βλ. ΕλΣ Ολ. 32/2018, 244/2017, ΣτΕ 1889-1890/2019). Εξάλλου, στον βαθμό που δεν καθορίζεται ένα διαφανές, συνεκτικό και πλήρες σύστημα προκαθορισμού των εισφορών και των

παροχών, και ενόψει της άνευ περιορισμών συνάρτησης της τύχης των εισφορών από το επενδυτικό σχέδιο που θα επιλεγεί, χωρίς ιδιαίτερη και τεκμηριωμένη ανάλυση κινδύνων και εξασφάλισης των εισφορών, ελλοχεύει ο κίνδυνος υπερβολικής έκθεσης των εισφορών στον επενδυτικό κίνδυνο, που δεν συνάδει με την κατ' άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος κοινωνική ασφάλιση. Δ. Με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 59 του σχεδίου νόμου προβλέπεται η μέριμνα του Κράτους για την αναπλήρωση των πόρων του υφιστάμενου διανεμητικού συστήματος επικουρικής ασφάλισης, λόγω της απομείωσης των εσόδων που θα προκύψει από την ανακατεύθυνση των εισφορών από το ως άνω σύστημα στο νέο κεφαλαιοποιητικό. Η διάταξη αυτή, όπως είναι διατυπωμένη, δεν διασφαλίζει τη μη ανατροπή ασφαλιστικών προσδοκιών και θεμελιωμένων δικαιωμάτων των ασφαλισμένων του υφιστάμενου συστήματος, δεδομένου μάλιστα ότι από τις οικονομικές μελέτες που συνοδεύουν το σχέδιο νόμου εκτιμάται ότι η εφαρμογή της μεταρρύθμισης κατά την πρώτη δεκαετία λειτουργίας του νέου συστήματος θα παράγει αρνητικό καθαρό δημοσιονομικό αποτέλεσμα σε ετήσια βάση. Και ναι μεν στην αιτιολογική έκθεση του νόμου αναφέρεται ότι οι συντάξεις των ασφαλισμένων του υφιστάμενου διανεμητικού συστήματος επικουρικής ασφάλισης δεν επηρεάζονται και το κράτος συνεχίζει να εγγυάται και να διασφαλίζει την απρόσκοπτη καταβολή τους, πλην δεν περιγράφονται στο κείμενο του νόμου, κατά τρόπο σαφή, οι συγκεκριμένες τεχνικές μετάβασης από το ισχύον σύστημα στο νέο, καθώς και ο τρόπος κάλυψης των ελλειμμάτων που θα προκύψουν από την απομείωση των εσόδων ώστε να διατηρηθούν τα βασικά χαρακτηριστικά του ισχύοντος αναδιανεμητικού συστήματος (pay-as-you-go). Αντίθετα, προβλέπεται ότι ζητήματα σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού και τη διαδικασία κάλυψης της διαφοράς των πόρων από ασφαλιστικές εισφορές που θα προκύψει από τη μεταρρύθμιση θα ρυθμιστούν με την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης, μεταφέροντας στην κανονιστικώς δρώσα διοίκηση τη ρύθμιση των ζητημάτων αυτών. Με τον τρόπο αυτό, όμως, δεν είναι εφικτός ο έλεγχος της τήρησης των εγγυήσεων που καθιερώνει το Σύνταγμα στο πλαίσιο της κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων και της διασφάλισης της ομαλής μετάβασης από το ισχύον στο νέο σύστημα επικουρικών συντάξεων, ενόψει των αρχών της ασφάλειας δικαίου, της σαφήνειας της προβλεψιμότητας και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης κατά την προστασία των περιουσιακών δικαιωμάτων και προσδοκιών (άρθρα 17 παρ. 1 του Συντάγματος, 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, ΕΛΣ Ολ. 504/2021, 2020/2020, 1277, 32/2018, 244/2017 και ΕΔΔΑ απόφ. της 30.3.2005, Kjartan Asmundsson κατά Ισλανδίας). Ε. Συμπερασματικά, η επιχειρούμενη μεταρρύθμιση στο πεδίο της συμπληρωματικής/επικουρικής ασφάλισης α) δεν συνοδεύεται από πλήρεις αναλογιστικές/οικονομικές/δημοσιονομικές/επενδυτικές μελέτες μετάβασης από το ήδη ισχύον στο υπό νομοθέτηση καθεστώς, σε συνάρτηση και με τα ισχύοντα καθεστάτα κύριας ασφάλισης, κατά τρόπον ώστε να προκύπτει με σαφήνεια και διαφάνεια ο δημοσιονομικός και επενδυτικός κίνδυνος που επιρρίπτεται στους ασφαλισμένους, β) ενώ γίνεται επίκληση συγκριτικών

δεδομένων από άλλες χώρες (βλ. παραπομπή στο σκανδιναβικό μοντέλο), δεν αναλύεται η συγκρισιμότητα του μοντέλου αυτού με τις ασφαλιστικές, δημοσιονομικές και επενδυτικές συνθήκες της Χώρας σε μικροοικονομική και μακροοικονομική κλίμακα (βλ. αντίθετα, ενόψει της εφαρμογής της από 7.7.2010 COM (2020) 365 τελικό Πράσινης Βίβλου για επαρκή και βιώσιμα συνταξιοδοτικά συστήματα SEC (2010) 830, τις καλές πρακτικές που ακολουθήθηκαν για την αναμόρφωση του συνταξιοδοτικού συστήματος των υπαλλήλων της ΕΕ στην 52012DC0037 Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σχετικά με το καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης /* COM/2012/037 final *), γ) χωρίς τις αναγκαίες νομοτεχνικές παρεμβάσεις εγείρεται σοβαρό ζήτημα διατάραξης της δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των αρχών της κοινωνικής αλληλεγγύης και της ανταποδοτικότητας καθώς και της ίδιας της αρχής της ανταποδοτικότητας, χωρίς ένα σαφές και διαφανές σύστημα αποτίμησης της πραγματικής αξίας των εισφορών, δ) υποτάσσεται το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση στον δημοσιονομικό και επενδυτικό κίνδυνο, φαινόμενα ασύμβατα με την εγγυητική λειτουργία της, κατ' άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, δημόσιας κοινωνικής ασφάλισης και ε) κατά τα λοιπά, η γνώμη αυτή συντάσσεται με τις θέσεις της πλειοψηφίας.

Μετά το τέλος της συνεδρίασης, η οποία διεξήχθη με τηλεδιάσκεψη με τη χρήση του υπηρεσιακού τεχνολογικού μέσου e-presence (βλ. πρακτικά Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου 8^{ης} Γεν.Συν./29.4.2020), συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από τον Πρόεδρο, υπογράφεται από τον ίδιο και τη Γραμματέα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

**Για την ακρίβεια
Η Γραμματέας**

Ελένη Αυγουστόγλου